

PCN

PEST CONTROL NEWS®

TIJDSCHRIFT VOOR DE PLAAGDIERBESTRIJDINGSBRANCHE

JUNI 2019

39

Bedwantsdetectiehonden **28**

Bart Coenaers legt uit hoe het precies zit met bedwantsdetectiehonden.

World Pest Day

Globalisering, klimaatverandering, verstedelijking: een samenvatting van de lezingen.

13

Dierenwelzijn in
knaagdierbeheersing

Voortgang onderzoek omgang met
knaagdieren.

9

Het PestWest® Assortiment:

voor elke situatie een passende oplossing!

Confidence in
Fly Control

Bedwantsdetectiehonden

Bart Coenaers legt uit hoe het precies zit met bedwantsdetectiehonden.

28

Pest Control News

www.pestcontrolnews.com/dutch

Redacteur

Dr. ing. Joeke Nijboer

Redactioneel medewerkers

Ardaan Gerritsen/Rinus van Zanten/
Yvonne van Gorp

Oplage

1800 stuks

Contact gegevens

Dhr. J. Nijboer
Struisvaren 21
2661 PW Bergschenhoek
Nederland
Tel: +31 (0)654907935
Email: Joeke@pestcontrolnews.com

Advertenties

Rinus@pestcontrolnews.com

Ontwerp

Albatros Marketing (UK)

Druk

CTP Digital Printing
www.ctp-digitalprinting.be

Actieplan Brandveilige Vee stallen 2018-2022	5	Ratten in Parijs	6	Samengevat van de Ctg b site	7
Stalbranden en knaagdierbestrijding. Is er een verband en wat hebben we er aan?		Burgers worden betaald om rodenticiden uit te zetten.		In 2023 mogen rodenticiden alleen onder IPM voorwaarden gebruikt worden: een nieuw handboek in de maak.	
Even voorstellen	8	Traas ongediertebestrijding	10	World Pest Day 2019 een succes	12
Hans Frantzen, Commercial Manager bij Dimo Systems-Signal en Jolien de Wijngaert, de nieuwe Customer Service & Back-Office medewerkster bij Killgerm Benelux.		Begonnen in 2000, nu een internationaal bedrijf.		Het door KAD, NVPB, PLA..N en PCN georganiseerde evenement werd goed bezocht.	
Het team van Bayer	15	Autodruk pomp en volumemeter	16	Productinformatie BASF	22
Stein De Meulemeester en Marcel Nijssen vertellen.		Interessante nieuwe ontwikkelingen bij B&G.		Meer informatie over Secuvia® Secure.	
Killgerm Infodagen 2019	23	AVG-Privacywetgeving	25	Houtbescherming, hoe doe je dat?	26
De Killgerm Infodagen in Apeldoorn en Tilburg waren weer een succes.		Lees waarom de AVG-wetgeving ook voor u belangrijk is.		Hard- en zachthout zijn onjuiste benamingen.	
Het mediterrane draaigatje	29	Plaa g d i e r b e h e e r s i n g : e e n s a m e n s p e l	30	PLA..N-informatiebijeenkomst	31
De mierenplaag van de toekomst?		Klanten vinden een moderne en efficiënte dienstverlening belangrijk.		Weer een interessante informatiebijeenkomst voor de leden van PLA..N.	
NVPB-netwerkbijeenkomst	32	KOVA	33	De eed van Bentham en Carson	35
De presentaties op de netwerkbijeenkomst van de NVPB in Leusden waren goed bezocht.		KOVA gaat voortvarend verder met de opleidingen.		Is dat iets voor plaagdierbeheerders? Reageren mag bij de KAD.	
Beoordelingsproces biociden	36	Schadelijke effecten verplicht melden	37	Aankondiging Benelux Pest 2020	39
De achtergrond van het Ctg b.		Meerdere routes om de veiligheid van toegelaten middelen acuteel te houden.		Zet 22 april 2020 reeds in uw agenda!	

© Pest Control News Limited 2019.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Pest Control News aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor aangeleverd materiaal zoals advertenties en teksten. Pest Control News aanvaardt geen claims voortvloeiende uit advertenties of resultaten naar aanleiding van het gebruik van middelen en producten. Pest Control News houdt zich het recht voor om artikelen te weigeren.

GEBRUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES ALTIJD HET ETIKET EN DE PRODUCTINFORMATIE VOOR GEBRUIK.

Van de redacteur,

De Killgerm Infodagen hadden dit jaar een boeiend programma. Het meest interessant vond ik het verhaal over de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze verordening is sinds mei 2018 van toepassing. Tijdens de lezing werd duidelijk dat zorgvuldig moet worden omgegaan met uw klantgegevens. Wanneer dat niet gebeurt kan het bij problemen grote financiële gevolgen hebben voor een bedrijf. Lees het artikel daarover maar eens in dit nummer van PCN. Het lijkt dat het voor menig plaagdierbestrijder een “ver-van-mijn-bed-show” is en weinig interessant voor het uitoefenen van het plaagdiervak. Maar de meeste plaagdierbestrijders willen ook niet dat hun eigen gegevens door een Google, Facebook, Whatsapp etc. verspreid worden! Uw klanten kunnen ook zo denken over de gegevens die u van hen verzamelt!

Een andere interessante lezing was die over bedwantsdetectiehonden. Er is veel discussie gaande binnen onze branche of bedwantsdetectiehonden wel of niet bruikbaar zijn om bedwantsen op te sporen. In een duidelijke lezing werd weergegeven dat, mits een bedwantsdetectiehond goed opgeleid is en hij een goede trainer heeft die gevoel heeft voor de hond, wel degelijk bedwantsen kunnen worden opgespoord.

En mocht u nog eens iets willen weten over schimmels en houtzwammen, nodig dan Jos Creemers uit en hij zal u haarfijn alles daarover vertellen en wat u eraan kunt doen!

Stalbranden komen ondanks alles nog veelvuldig voor. Hoewel niet exact bekend, is het aannemelijk dat die ook met enige regelmaat veroorzaakt worden door kortsluiting door het knagen van knaagdieren aan stroomkabels. De overheid is actief bezig om met de agrarische sector maatregelen te treffen om het aantal stalbranden te verminderen. Plaagdierbestrijders kunnen ook een bijdrage leveren door meer plaagdierpreventieprogramma's op te zetten in samenwerking met agrarische bedrijven die al bezig zijn om preventieve maatregelen te treffen om stalbranden te voorkomen.

Het Ctgb had op 16 januari een bijeenkomst waar tijdens korte presentaties gesproken werd over het beoordelingsproces en de toelating van biociden, stapeling van residuen, meetgegevens uit het oppervlaktewater en normoverschrijdingen, en de beoordeling van biopesticiden zoals bacteriën. Het was een leerzame middag waar verteld werd wat men doet en hoe verschillende middelen worden beoordeeld. Door deze lezingen is bij mij meer begrip gekomen over waarom men tot bepaalde besluiten komt, om middelen wel of niet toe te staan voor de Nederlandse markt.

De enquête van het Centre for Sustainable Animal Stewardship is afgerond. Momenteel wordt de verkregen informatie geanalyseerd en in het decembernummer van Pest Control News zullen de bevindingen worden weergegeven. Hopelijk zal dat leiden tot nog verantwoordelijker en duurzamere knaagdierbeheersingsprogramma's.

Op initiatief van de KAD, NVPB, PLA..N en PCN is op donderdagmiddag 6 juni een symposium gehouden in het Openluchtmuseum in Arnhem met als titel “Plaagdieren, een wereld in beweging”. Dit naar aanleiding van het feit dat 6 juni is uitgeroepen tot World Pest Day. Op deze dag werden op diverse plekken in de wereld manifestaties gehouden om het werk van de plaagdierbestrijdingsbranche te belichten. Wij, als organisaties in Nederland, hebben dat gedaan door een symposium te organiseren waarbij bijna 100 geïnteresseerden in plaagdierbeheer aanwezig waren. Het was een geslaagde bijeenkomst die zeker opvolging zal vinden.

Pest Control News wil ook een bijdrage leveren aan het verduurzamen van deze wereld. Daarom zijn we aan het overwegen om dit blad in de toekomst ook digitaal aan te bieden, ter vervanging van het versturen van een papieren versie naar alle 1700 abonneementhouders. Overigens, alle voorgaande nummers van pcn zijn digitaal te vinden op <https://www.pestcontrolnews.com/dutch/>

Joeko Nijboer
Redacteur Pest Control News

Actieplan Brandveilige Vee stallen 2018-2022

Het omkomen van dieren bij stalbranden is een belangrijk maatschappelijk issue en heeft grote impact op de boer, zijn gezin en de betrokken hulpverleners.

Tijdens het opstellen van het Actieplan Stalbranden 2012-2016 zijn o.a. de wettelijke eisen voor nieuwe stallen aangescherpt, is het bewustzijn van veehouders ten aanzien van brandveiligheid vergroot en worden stalbranden beter geregistreerd. Maar de afgelopen jaren heeft het Actieplan nog niet geleid tot minder stalbranden en dierlijke slachtoffers. Bij het Actieplan Brandveilige Vee stallen 2018-2022 (ABV) zijn de dierhoudende sectoren zelf meer aan zet om voor hun sector actief aan brandveiligheid te werken. De uitgezette acties zijn:

- 1 Brandveiliger maken van bestaande stallen
- 2 Bewuster worden van een brandveiligere bedrijfsvoering
- 3 Wanneer er brand is de stalbranden beter beheersen
- 4 Verzamelen en registreren van gegevens over stalbranden
- 5 Opstellen van onderzoeksvragen om tot brandveiligere stallen te komen
- 6 Communicatie en vertaling naar de praktijk

Bij het ABV zijn de veehouderijsectoren, LTO, het verbond van verzekeraars, Brandweer Nederland, de Dierenbescherming en de ministeries van LNV en Binnenlandse Zaken betrokken.

Een voortgangsvoorbeeld is de elektriciteitskeuring in de ketenqualiteitsystemen bij de pluimvee-, de varkens- en de kalverenhouderij.

Het actieplan is vooral gericht op stallen die gebouwd zijn voor 2014. Naast diverse bouwkundige en elektrotechnische maatregelen komen ook een aantal zaken op het gebied van het weren en bestrijden van knaagdieren aan de orde.

Knaagdieren worden vaak in verband gebracht met het ontstaan van een brand als gevolg van kabels die zijn doorgeknaagd. Men name de toename van de zwarte rat baart de veehouderijsectoren zorgen. Voor een betere brandveiligheid is de juiste wering en zo nodig bestrijding van knaagdieren belangrijk. Alle deelnemende partijen onderschrijven dit en vinden borging van IPM van belang. In het reageerakkoord staat opgenomen dat het Rijk met de sector afspraken wil maken over de knaagdierbestrijding. Preventieve maatregelen voor de bestrijding van knaagdieren zijn in de meeste IKB's en in het 'Beter Leven'-keurmerk als verplichting opgenomen. Door de veehouderijsectoren wordt actief ingezet op bewustwording en communicatie omtrent knaagdierbestrijding.

De veehouderijsectoren vinden dat bestrijding er primair op gericht moet zijn om ongedierte buiten de stal te houden en dat de veehouders dit zelf moeten kunnen blijven doen. Knaagdierbestrijding buiten en rondom de stallen is niet meer mogelijk door een veehouder zonder certificaat of zonder inzet van een gecertificeerd bestrijdingsbedrijf. Het certificaat voor veehouders komt moeizaam van de grond. Het ABV kan helpen om dit onder de veehouders te stimuleren. De veehouderijsectoren vinden het daarbij van belang dat het certificaat beter aansluit bij de praktiserende veehouder. Indien er concrete ideeën voor activiteiten en maatregelen zijn die de brandveiligheid via knaagdierbestrijding vergroten zal dat via de werkgroep verspreid worden naar de veehouders.

Andere zaken die aan de orde komen om stallen brandveiliger te maken zijn:

- 1 Grootte van de brandcompartimenten
- 2 Detectie en automatische blussystemen
- 3 Verbetering informatiegegevens bij brand
- 4 Verzamelen en registreren van gegevens over stalbranden
- 5 Invoeren van brandveilige innovaties
- 6 Detectieapparatuur in technische ruimtes
- 7 Verbetering bewustwording bij veehouders en aanverwante partijen.

Tabel 1. Aantal omgekomen dieren naar oorzaak van stalbrand in de periode 2014-2016

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Stallen	Dieren	Stallen	Dieren	Stallen	Dieren	Stallen	Dieren	Stallen	dieren
Varkens	6	4.600	9	7.781	6	5.770	5	4.1058	8	13.592
Pluimvee	4	86.030	5	17.000	5	32.000	3	129.000	8	185.000
Kalveren	1	3	4	515	3	0	7	86	10	418
Overige rundvee	4	1	5	4	14	33	11	9	9	41
Paarden	6	20	1	0	0	0	3	1	6	12
Schapen geiten	-	-	2	2	1	600	2	0	4	11
Konijnen									1	3.000
Onbekend									1	0
Totaal	21	90.634	26	25.320	29	38.333	31	133.101	47	207.074

Tabel 2. Meest voorkomende brandoorzaken bij pluimvee, varkens en rundvee in 2014-2016

Brandoorzaken pluimvee, varkens, rundvee				
Oorzaak	2014 (28 branden)	2015 (26 branden)	2016 (35 branden)	Totaal 2014-2016 (89 branden = 100%)
1. Elektriciteit/ kortsluiting	Technische oorzaak/kortsluitin g (7)	Technische oorzaak/kortsluitin g (9)	Werkzaamheden (5)	Technische oorzaak/kortsluitin g (11 = 12%)
2. Zelfontbranding 7 oververhitting	Werkzaamheden (4)	Werkzaamheden (3)	Technische oorzaak/kortsluitin g (1)	Werkzaamheden (11 = 12%)
3. Werkzaamheden	Werkzaamheden (2)	Werkzaamheden (2)	Werkzaamheden (1)	Werkzaamheden (7 = 8%)
	Zelfontbranding nabij hoerpalag (1)	Werkzaamheden (2)	Werkzaamheden (1)	Werkzaamheden (4 = 5%)
	Brandstorting (1)		Brandstorting (1)	Brandstorting (2 = 2%)
	Onbekend (12)	Onbekend (13)	Onbekend (20)	Onbekend (45 = 51%)

Bron beide tabellen: Evaluatie Actieplan Stalbranden 2012-2016, WU/IFV rapport 1035

Bron beide tabellen: Evaluatie Actieplan Stalbranden 2012-2016, WU/IFV rapport 1035

Uit beide bovenstaande tabellen blijkt dat er in de periode 2014-2016 bijna 500.000 dieren omgekomen zijn bij ca. 150 branden. Kortsluiting was in 15% de oorzaak van de brand. In 57% van de gevallen was de oorzaak van de brand onbekend. Er wordt weleens gesteld dat knaagdieren in de helft van de gevallen de oorzaak van de brand is.

Gezien het feit dat één van de accenten in het ABV 2018-2022, het toepassen van IPM is om knaagdieren te weren en te bestrijden zal er waarschijnlijk een grotere rol zijn weggelegd voor plaagdierbestrijders omdat mee te helpen te verwezenlijken.

Ratten in Parijs

In Nederland wordt de inzet van rodenticiden door particulieren steeds meer beperkt en in 2023 zelfs geheel verboden. In Parijs wordt een andere weg gezocht om het rattenprobleem op te lossen.

Rattenoverlast in Parijs

Al jaren heeft Parijs te maken met een rattenprobleem. Volgens deskundigen zouden er 3,7 miljoen ratten in Parijs aanwezig zijn, anderhalf keer het aantal inwoners. Op verschillende manieren werd het probleem aangepakt. Er is bijvoorbeeld een website gelanceerd in verschillende arrondissementen in het noordwesten van Parijs waarop aangegeven kan worden waar ratten worden gezien.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken liet rattenvallen plaatsen en het ministerie van Buitenlandse Zaken zette zelfs katten in. In het zuidwesten van Parijs werd gas in gangenstelsels gespoten dat vervolgens tot ontploffing werd gebracht waardoor de in de gangen aanwezige ratten gedood werden.

Afgelopen twee jaar heeft het stadsbestuur 3,5 miljoen euro besteed aan preventie en bestrijding. Massaal werden rattenvallen ingezet en duizenden nieuwe stalen prullenbakken werden neergezet. Maar nog steeds was rattenoverlast een groot probleem.

Speciale campagne

Nu is het de beurt aan de burgers zelf, vindt de gemeente. Dit voorjaar wordt er daarom vier maanden lang een speciale campagne gevoerd, waarbij bewoners zelf in actie moeten komen in en rond hun huizen.

Vuilniscontainers moeten verplicht een deksel hebben, ventilatiekanalen moeten worden afgedekt met fijnmazig gaas en er moeten rodenticiden en vallen worden ingezet. De inwoners moeten op rattenjacht.

Wanneer er zich ratten in de directe omgeving van Parijzenaars bevinden moeten rattenvallen ingezet worden en moet er verplicht rodenticiden worden ingezet. Doen ze dat niet dan kunnen ze een boete van 450 euro krijgen.

De Parijse aanpak is totaal anders dan in Nederland. Worden rodenticiden op de juiste manier ingezet? Vindt er doorvergiftiging plaats en treedt er resistentie op? En het belangrijkste: wordt de rattenoverlast verminderd? Kortom een interessante benadering van het rattenprobleem.

Samengevat van de Ctgb site:

De bestrijding van ratten buiten is nu voorbehouden aan professionele plaagdierbestrijders volgens een strikt geïntegreerd plaagdierbeheersysteem. Bij de volgende herregistratie van de middelen (rond 2023) wordt dit uitgebreid naar een integraal IPM-systeem voor de bestrijding van ratten én muizen, zowel buiten als binnen. Ook nieuwe, nog voor dat gebruik toe te laten stoffen, moeten dan binnen dit systeem toegepast kunnen worden door gecertificeerde plaagdierbeheersers en daartoe gecertificeerde agrariërs. Dit betekent ook dat bij de volgende herregistratie het particuliere gebruik van anticoagulantia zal vervallen.

Tijdspad

Onder regie van de Stichting KPMB (Keurmerk Plaagdier Management Bedrijven) worden de in november 2018 voorgestelde voorwaarden in 2019 verwerkt in een nieuw handboek. Op basis daarvan kunnen de opleidingsorganisaties hun opleidingen aanpassen, de exameninstellingen hun examens en KPMB het certificeringsschema. Over een jaar of vijf kan iedereen die nog anticoagulantia tegen ratten of muizen wil toepassen hiervoor dan een opleiding of bijscholing hebben gevolgd.

Samenvatting voorwaarden integraal IPM systeem voor knaagdierbeheersing

- Iedereen die biociden wil gebruiken die vallen onder het integrale IPM-systeem, moet een degelijke kennis hebben van alle maatregelen die nodig zijn om het gebruik van die biociden tot een minimum te beperken. Die kennis is geëxamineerd door een van de erkende exameninstellingen. Tevens is een certificering op bedrijfsniveau vereist om deze biociden te mogen inzetten.
- Het integrale IPM-systeem voor knaagdierbeheersing zal beschreven worden in een handboek. Dit handboek is de basis voor opleiding, examinering en certificering en is een naslagwerk voor de knaagdierbeheersers in de praktijk.
- De stoffen waarvoor het integrale IPM-systeem geldt worden 'de aangewezen stoffen' genoemd. Het Ctgb stelt vast welke stoffen dit zijn.
- Op 1 november 2018 zijn de aangewezen stoffen: brodifacoum, bromadiolon, chloorfacinon, coumatetralyl, difenacum, difethialon en flocoumafen. Andere stoffen kunnen ook aangewezen worden.
- Het integrale IPM-systeem is bedoeld om de inzet van biociden op basis van de aangewezen stoffen bij de beheersing van ratten- en muizenpopulaties te minimaliseren. Of het IPM-systeem gevolgd moet worden staat aangegeven in het gebruiksvorschrift van het betreffende rodenticide.
- Bij het opstellen van het handboek zullen de praktijkervaringen van de afgelopen jaren met opleiding en examinering, van organisaties met deskundigheid op dat gebied en uit audits meegenomen worden.
- De deskundigheid van de knaagdierbeheersers staat centraal in het gecertificeerde IPM-systeem.
- De opgelegde restricties aan de professionele beheersers zijn handhaafbaar. Omdat de effectiviteit van een curatieve inzet van de biociden op basis van de aangewezen stoffen grotendeels gebaseerd is op de deskundigheid van de knaagdierbeheersers, is het noodzakelijk dat de inzet van deze biociden en de onderbouwing hiervan op essentiële punten door de certificerende instantie en de inspectiediensten kan worden gehandhaafd.
- Allen die beroepsmatig gebruik maken van biociden op basis van aangewezen stoffen, hebben een gedegen opleiding gevolgd op het punt van minimalisering van gebruik van deze biociden.
- De inzet van chemische middelen mag nooit preventief of continu zijn. Ze mag uitsluitend plaatsvinden tijdens bestrijdingsacties bij verhoogde plaagdruk (curatieve inzet).
- De inzet van de biociden op basis van de aangewezen stoffen is alleen toegestaan als het niet mogelijk blijkt om met niet-chemische methoden de 'verhoogde plaagdruk' weg te nemen.
- Inzetten van de biociden op basis van de aangewezen stoffen mag niet in open veld. Indien buitengebruik noodzakelijk is, worden de biociden op basis van de aangewezen stoffen slechts toegepast in en rondom gebouwen of voedselopslagplaatsen.
- De beheersing is brongericht. Als de bron van de plaag buiten het terrein ligt, en deze niet rechtstreeks kan worden aangepakt dienen er aanvullende maatregelen (overstijgende maatregelen) te worden getroffen in de vorm van overleg en afspraken met burens, gemeente en inspectiediensten. Er mag geen langdurige bestrijding met de biociden op basis van de aangewezen stoffen plaatsvinden omdat de bron niet kan worden aangepakt.
- Het handboek geeft de professionele beheersers een beslissboom waarmee deze bepaalt of inzet van biociden op basis van de aangewezen stoffen echt noodzakelijk is.
- Het bestrijdingsplan bevat een risico-inventarisatie. Er dient bij de risico-inventarisatie en bij de monitoring specifieke aandacht te worden besteed aan risico's voor mensen, huisdieren, vee en wilde dieren. Bijzondere aandacht moet daarbij uitgaan naar het risico op primaire en secundaire doorvergiftiging van niet-doelsoorten. Ook het voorkomen van verspilling naar het milieu en het opruimen van resten verdient extra aandacht, inclusief het opruimen van keutels en kadavers.
- De keuze voor de inzet van biociden op basis van de aangewezen stoffen dient te worden onderbouwd en geregistreerd in het plan van aanpak voor de beheersing.
- Bestrijdingsacties worden door de knaagdierbeheersers in het plan van aanpak voor beheersing genoteerd en de resultaten van elke bestrijdingsactie worden geëvalueerd.
- Preventieve maatregelen tussen curatieve periodes worden door de knaagdierbeheersers in het plan van aanpak voor beheersing genoteerd en de resultaten worden geëvalueerd zodat er lering getrokken wordt uit succesvolle en niet succesvolle maatregelen.
- Kennissuitwisseling tussen professionele knaagdierbeheersers wordt gefaciliteerd door de brancheorganisaties of opleidingsinstellingen.
- Samenwerking tussen opdrachtgever en professionele beheersers: om niet-chemische methodieken effectief te kunnen inzetten, is het essentieel dat de knaagdierbeheersers intensief samenwerkt met de opdrachtgever. Opdrachtgevers die weigeren noodzakelijke, niet-chemische maatregelen te nemen kunnen door de professionele beheersers worden gemeld bij de stichting KPMB. De stichting KPMB houdt een register bij van deze meldingen.

Informatie over verminderde werking en mogelijke resistentie in ratten en muizen tegen aangewezen stoffen wordt door de knaagdierbeheersers verzameld. Ze geven dit door aan de toelatinghouder van deze middelen. De toelatinghouder is verplicht om deze informatie door te geven aan het Ctgb en ECHA.

Even voorstellen bij Dimo Systems-Xignal: Hans Frantzen

Per 1 mei ben ik begonnen bij Dimo Systems als Commercieel Manager voor het merk Xignal. In deze functie ben ik binnen Europa verantwoordelijk voor de ondersteuning van onze distributeurs en Key Accounts.

Na 10 jaar bij Automotive te hebben gewerkt werd het 5 jaar geleden tijd voor iets anders waarna ik een eigen bedrijf in consultancy en trainingen begon. Als zelfstandig heb ik vervolgens Eco Worldwide Solutions in Antwerpen ondersteund, maar al snel kreeg ik een fulltime baan aangeboden als Operationeel Manager Pestcontrol België hetgeen ik een aantal jaren gedaan heb. Daar heb ik onder andere mijn eerste ervaring opgedaan met de sensoren van Xignal. Toen daarbij bleek dat de klanten en medewerkers ook zeer enthousiast waren over het product, was voor mij de keuze snel gemaakt toen ik werd gevraagd als Commercieel Manager voor het merk Xignal binnen Dimo Systems.

Het is een fantastische uitdaging een bijdrage te kunnen leveren om Xignal, in een sterk groeiende en vragende markt van digitale monitoring, verder in de markt te zetten.

Slim knaagdieren monitoren
met de modernste
sensortechnologie van Xignal

- 24/7 online monitoren
- kostenbesparend - past in IPM-protocol
- waterdicht - IP67
- LoRa-technologie
- geschikt voor TTN en KPN LoRa netwerken

De digitale muizen- en rattenvallen van Xignal met intelligente sensoren is dé oplossing voor nu en in de toekomst.

detect send report

www.xignal.com

Jolien De Wijngaert

Customer Service & Back-Office medewerkster
Killgerm Benelux

Ik ben Jolien De Wijngaert, 32 jaar en momenteel woonachtig in Zandhoven. Hier woon ik samen met mijn vriend Tom en mijn zoonje Fré (van anderhalf jaar).

In mijn vrije tijd hou ik ervan om regelmatig eens lekker te gaan eten of zelf een lekker menu in elkaar te knutselen.

Afgelopen 5 jaar heb ik als customer service medewerkster gewerkt bij een leverancier van industriële gassen. Hier was ik verantwoordelijk voor de klachtenbehandeling maar ook voor de administratieve ondersteuning van de accountmanagers.

Na 5 jaar was het voor mij tijd voor een nieuwe uitdaging. Toen ik de vacature van back office medewerkster bij Killgerm zag heb ik meteen gereageerd. Momenteel heb ik nog geen kennis van de plaagdierbestrijdingsbranche maar ik ben er zeker van dat ik hier de nodige informatie en opleidingen, ga krijgen.

Ik werd hier al fantastisch onthaald bij Killgerm. Alle collega's zijn zeer vriendelijk en behulpzaam. Je merkt ook meteen dat ze een enorme kennis van zaken hebben, die ze graag met me delen. Dus ik hoop u na verloop van tijd even goed als zij verder te kunnen helpen.

Dierenwelzijn in knaagdierbeheersing

In PCN nr. 37 heeft u kunnen lezen over het onderzoek naar de omgang met ratten en muizen in dierplagen dat in 2018 door het Centre for Sustainable Animal Stewardship (CenSAS) werd uitgevoerd. Naar aanleiding van dat onderzoek is CenSAS een project gestart dat zich richt op het stimuleren en faciliteren van een verantwoorde en duurzame knaagdierbeheersing, met nadrukkelijke aandacht voor dierenwelzijn. Aan het project nemen onder andere PLA.N., de NVPB, het KAD en de Dierenbescherming deel. We vertellen u hier graag meer over het project en de bijbehorende enquête over dierenwelzijn in knaagdierbeheersing.

Omgang met knaagdieren kan zorgvuldiger

In het onderzoek dat in 2018 door CenSAS werd uitgevoerd is middels een literatuurstudie en een stakeholderanalyse in kaart gebracht wat de rol van dierenwelzijn in knaagdierbeheersing is, welke morele overwegingen van toepassing zijn en hoe er het beste invulling kan worden gegeven aan het streven naar een zo verantwoord en duurzaam mogelijke omgang met deze dieren.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat dierenwelzijn en de morele status van ratten en muizen binnen de huidige praktijk van knaagdierbeheersing onderbelicht blijven, iets dat ook naar voren komt in hoe de wet omgaat met dieren van dezelfde soort in een andere context. Terwijl het welzijn van ratten en muizen die bijvoorbeeld als proefdier worden gebruikt wettelijk is geborgd, is dit voor wilde ratten en muizen niet het geval, met als gevolg dat mensen met deze dieren zo ongeveer kunnen doen wat ze willen.

Er is een sterke betrokkenheid en bereidheid onder stakeholders om knaagdierbeheersing verantwoord en duurzamer te maken. Dieren doen ertoe en dierenwelzijn verdient een duidelijke plek in de afweging van de praktijk. Deze erkenning vertaalt zich in het doel om bijvoorbeeld meer expliciete en transparante afwegingen te maken rond de noodzaak van het doden van knaagdieren. Het negatieve imago dat deze dieren hebben, mag geen reden zijn om onverantwoord met deze dieren om te gaan. De concrete zorgen alsmede de betrokkenheid vanuit het veld, hebben CenSAS ertoe bewogen om het project over een verantwoorde en duurzame knaagdierbeheersing met vol vertrouwen op te starten.

Dierenwelzijn in knaagdierbeheersing

De doelstelling van het project is dat in knaagdierbeheersing zorgvuldige afwegingen worden gemaakt, waarin de morele positie en het welzijn van dieren een centrale plek hebben. Het beoogde resultaat van het project is het ontwikkelen van een praktijkgericht afwegingskader dat hierbij kan helpen.

Om erachter te komen welke rol dierenwelzijn speelt binnen knaagdierbeheersing, heeft CenSAS eind maart van dit jaar een enquête uitgezet voor bestrijdingstechnici. Met deze enquête wordt onder andere in kaart gebracht hoe bestrijdingstechnici ratten en muizen zien, in welke mate zij rekening houden met dierenwelzijn, hoe belangrijk dierenwelzijn wordt gevonden, veel voorkomende dilemma's in de praktijk en of (en op welke manier) professionals kunnen worden ondersteund in hun afwegingen. Ook wordt er aandacht besteed aan de relatie die bestrijdingstechnici hebben met opdrachtgevers en hoeveel moeite opdrachtgevers willen doen voor preventieve maatregelen en dierenwelzijn.

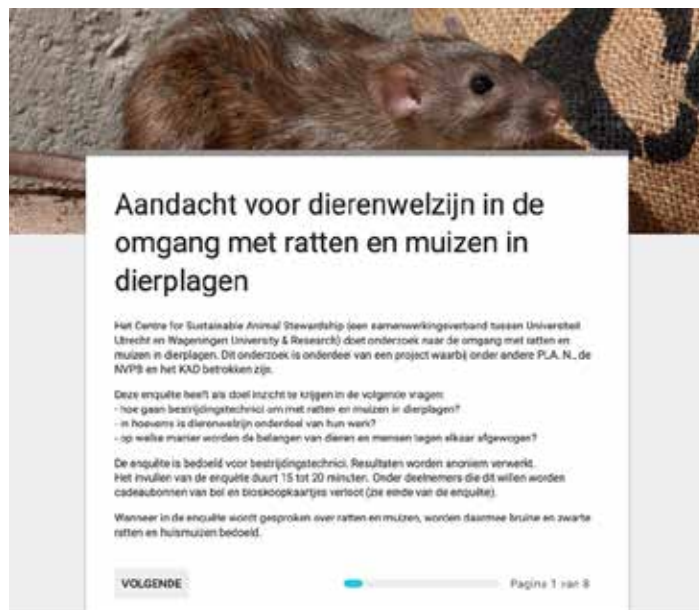
Aan de hand van de uitkomsten gaat CenSAS middels een focusgroep verder in gesprek met bestrijdingstechnici en andere stakeholders over het opstellen van een afwegingskader dat bijdraagt aan het verbeteren van dierenwelzijn binnen de knaagdierbeheersing. In een volgende editie van PCN informeren we u graag over de resultaten van de enquête en het verdere verloop van het project.

Over CenSAS

CenSAS staat voor het duurzaam en verantwoord samenleven van mens en dier. Het is een samenwerkingsverband tussen de faculteit Diergeneeskunde van Universiteit Utrecht en de Animal Sciences Group van Wageningen University & Research. Meer informatie over het centrum en het project over de omgang met plaagdieren is te vinden op de website van CenSAS, www.censas.org.

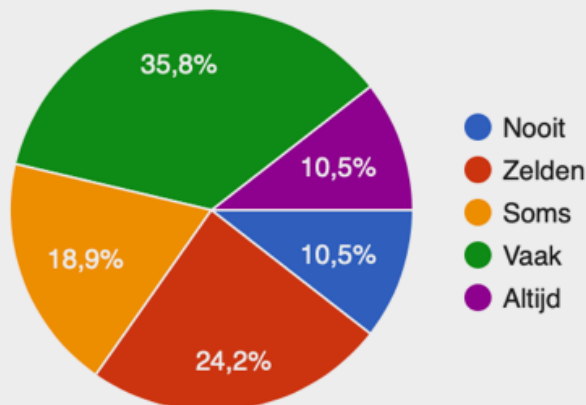
Maite van Gerwen en Joachim Nieuwland

Centre for Sustainable Animal Stewardship, faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht

Vraag 8 Hoe vaak sta je stil bij het welzijn van ratten en muizen in dierplagen?

95 antwoorden

Traas Ongediertebestrijding

In de buurt van Goes ligt Gravenpolder waar Traas Ongediertebestrijding in een mooi pand is gevestigd.

Peter Traas is in 1996 in deeltijd begonnen bij een onderhoudsbedrijf in een zo breed mogelijke zin. Dat betekende dat hij werkzaamheden uitvoerde op diverse gebieden van renovatie van gebouwen tot boomverzorging.

In 2000 is hij fulltime voor zichzelf begonnen. Als beginnend ondernemer is het spannend of het bedrijf werkelijk van de grond komt. In het begin legde hij zich vooral toe op het bestrijden van houtworm in Zeeland. Ook heeft hij in die tijd de plaagdieropleiding in Wageningen gevolgd waardoor ook ratten en muizen mochten worden bestreden. In 2001 kreeg Peter een ongeluk bij het rooien van bomen waardoor hij een tijdlang zijn werkzaamheden niet kon uitvoeren en hij noodzaak was om 2 personen aan te nemen om het vele werk te kunnen uitvoeren. Het bedrijf groeide verder en in de jaren 2004/2005 ging hij ook buiten Zeeland werkzaamheden uitvoeren. In die tijd begonnen ook zijn franchise ondernemingen. Momenteel zijn het er vier en zij hebben dezelfde mentaliteit, drive en inzet als het Zeeuwse ongediertebestrijdingsbedrijf. Inclusief de franchiseondernemingen is het aantal medewerkers meer dan 80 personen, een zeer goed resultaat dat Peter Traas in een relatief korte tijd heeft bereikt!

Het werkgebied van Traas Ongediertebestrijding in Nederland is verdeeld in regio's met in elke regio één of meer ongediertespecialisten, die voor landelijke klanten aangestuurd worden vanuit de hoofdvestiging in Gravenpolder. Maar Traas Ongediertebestrijding is niet alleen op Nederland gericht. Vanuit Gravenpolder worden ook de werkzaamheden gecoördineerd voor het Vlaamse gedeelte van België. Ook is men begonnen met franchiseondernemingen in Engeland. Het is de bedoeling dat daar een 50(!) franchiseondernemingen worden opgezet. Enkele kenmerken van deze succesvolle ontwikkelingen zijn het verkopen van de formule zoals die door Traas Ongediertebestrijding is opgezet van huisstijl tot werkmethode en het invoeren van het rapportagesysteem; Traas Online. Traas Online is een gemodificeerd systeem bestaande uit verschillende computerprogramma-componenten. Alle preventieve maatregelen, ongediertewerkzaamheden, overlegrapportage, bezoekfrequentie et cetera worden online vastgelegd in het digitale logboek. Ook de facturatie gaat via dit systeem. "Alle opgeslagen informatie die dit systeem biedt en een grondige analyse ervan, de "Big Data", vormen het hart van mijn succesvolle bedrijf" aldus Peter Traas.

Deskundigheid is heel belangrijk om alle werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren. Alle ongediertebestrijders hebben dan ook een BT-opleiding gehad. Daarnaast wordt er intern veel tijd besteed aan het verder specialiseren van de medewerkers. Regelmatig worden dan ook

specialisten op diverse gebieden gevraagd om hun visie te delen met de medewerkers.

Traas Ongediertebestrijding is gecertificeerd op de meest gangbare keurmerken binnen de branche, variërend van alle KPMB keurmerken tot KIWA keurmerken (ISO 9001, ISO 14001, VGM Checklist Ondernemers) tot KOMO en CEPA Certified. Ook is het bedrijf aangesloten bij de brancheorganisatie PLA..N en World Wide Pest Organisation en is het een Erkend Leerbedrijf.

Traas Ongediertebestrijding is opgedeeld in drie takken: Traas Building Care, Traas Ongediertebestrijding en Traas Nature Care.

Traas Ongediertebestrijding

Bij de poot Ongediertebestrijding staat Ongediertepreventie centraal. Voor elk bedrijf kan een preventieplan worden opgezet en kan voor de uitvoering van dit pro-actieve plan worden gezorgd. Zeker bij restaurants, hotels en recreatiegelegenheden vormt ongedierte een verhoogd risico waarbij een pro-actief plan belangrijk is.

Op basis van de zeven belangrijkste punten van de HACCP richtlijnen kan een plan worden opgesteld om de gevaren voor de voedselveiligheid te identificeren, te evalueren en te controleren. Naast de HACCP richtlijnen wordt er ook, waar nodig is, gewerkt via de richtlijnen van bijvoorbeeld de AIB, TESCO, BRC en IFS.

Alle plaagdiersoorten kunnen worden bestreden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Plaagdier Risico Inventarisatie en Evaluatie (PRIE) waarbij via een zogenaamde toplichtmethode een snelle analyse gemaakt wordt van het probleem waarbij Integrated Pest Management als uitgangspunt geldt. Het gemaakte Plan van Aanpak wordt vervolgens besproken met de klant waarna het plan uitgevoerd kan worden waarbij Integrated Pest Management centraal staat.

Regelmatig wordt men bij een acuut ongedierteprobleem gehaald waarbij dan een garantie in de offerte wordt afgegeven waarin gesteld wordt dat het probleem binnen de gestelde tijd tot een voor de klant aanvaardbaar niveau wordt teruggebracht. Een belangrijk motto daarbij is volgens Peter Traas: "niet-kunnen bestaat niet". Een voorbeeld: als erkend specialist op het gebied van Aziatische hoornaarbestrijding moest men in Spijkenisse in 2018 hoog in een boom een nest bestrijden. Dat kon alleen wanneer er gebruik werd gemaakt van een hoogwerker. Maar het nest bevond zich midden in een bosje waardoor er eerst een weg moest worden gekapt en gezaagd voordat de hoogwerker naast het nest kon worden geplaatst: Dat is een typisch klusje voor mannen van Traas Ongediertebestrijding: niet-kunnen bestaat niet!

Traas Building Care

Bij de tak Traas Building Care kan onderscheid worden gemaakt in het bestrijden van vogels (netten, vogelpinnen, avischock etc.), knaagdierbestrijding en alles wat te maken heeft met aantasting van hout.

Bij knaagdierbestrijding wordt regelmatig advies gegeven m.b.t. het

uitvoeren van werkzaamheden om de huidige en mogelijk toekomstige overlast van knaagdieren te beperken. De te nemen werkzaamheden kunnen door de klant maar ook de medewerkers worden uitgevoerd.

Met een volledig digitale weerstandsmeter kan de conditie van houtconstructies, bomen en overige houten delen in kaart worden gebracht waarna een plan van aanpak kan worden opgesteld. Zo kan dat leiden tot het herstellen van balkkoppelen met chemische polymeren via de zogenaamde “epoxy techniek” met wel of niet een “zichtbekisting”.

Houtaantastingen door houtworm, boktor of bonte knaagkever kunnen worden uitgevoerd door deze te bestrijden met een spuitvloeistof of door gassing waarbij gebruik wordt gemaakt, afhankelijk wat er geadviseerd wordt, van giftige gassen maar ook van stikstof of kooldioxide.

Kozijnreparatie, zwambestrijding en vochtwering, kruipruimte-isolatie horen ook tot de werkzaamheden van deze poot van Traas.

Op het gebied van hout is Traas Ongediertebestrijding gecertificeerd met het KOMO Keurmerk voor Verlenging en Herstel van Houtconstructies en UTL 5001.

Traas Nature Care

Natuurlijke evenwichten herstellen wordt steeds belangrijker. Dat betekent dat Traas voortdurend zoekt naar nieuwe mogelijkheden en deze ook aanbiedt om overlast van ongedierte te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Een paar voorbeelden hiervan. Traas Nature Care biedt vleermuistorens aan en installeert ze zodat ze kunnen dienen als kraamkamer en zomerverblijf. Vleermuizen eten per dag een 25% van hun lichaamsgewicht aan insecten. Dat betekent dat een overlast gevende insectenpopulatie in een bepaald gebied door een kolonie vleermuizen aanzienlijk kan worden gereduceerd.

Andere mogelijkheden die worden aangeboden, gemaakt en geplaatst kunnen worden, zijn insectenmuren, vogelhotels en leefruimtes voor kleine zoogdieren. Deze voorzieningen vormen een verrijking op het dierengebied en worden zeer regelmatig gebruikt in de recreatiesector en in gebieden die door overheidsinstanties worden beheerd.

Omdat de meeste vogels een specifiek nestkastje hebben om te broeden of om in te verblijven heeft Traas Nature Care de beschikking over vele soorten en maten kastjes. Omdat Peter Traas vindt dat Nature Care

een belangrijke vorm kan zijn in de beheersing van ongedierte zijn alle vogelkastjes ook online te koop op hun website voor geïnteresseerden. Natuurlijk kunnen bedrijven ook gebruik maken van de uitgebreide expertise van de medewerkers op dit gebied.

Andere voorbeelden van natuurlijke bestrijding zijn het plaatsen van roofvissen en grasetende vissen in vijvers en het plaatsen van zitstokken voor roofvogels om de druk van ratten en (veld)muizen in een gebied te verminderen

Invasieve exoten vormen steeds vaker een bedreiging voor de volksgezondheid of vormen een bedreiging voor de inheemse flora en fauna. Traas draagt hier ook actief zijn steentje bij. Zoals men vroeger de Aziatische steekmug heeft bestreden en momenteel de Aziatische hoornaar, maar ook voor andere invasieve exoten kan men een beroep doen op de specialisten van Traas.

De takken “Building Care” en “Ongediertebestrijding” vormen de pijlers van zijn bedrijf maar Peter Traas heeft het idee dat er op het gebied van Nature Care in de toekomst nog heel veel ontwikkeld kan worden waardoor er minder gebruik hoeft te worden gemaakt van biociden hetgeen toch een waarneembare tendens is, niet alleen in Nederland maar ook in andere landen van Europa.

Traas Ongediertebestrijding is een jong actief bedrijf en we zullen nog veel van ze horen, met name van Traas Nature Care.

Viering World Pest Day 2019 een succes

Ter gelegenheid van World Pest Day hebben de KAD, NVPB, PLA..N en PCN een symposium georganiseerd wat via verschillende kanalen, persberichten en interviews kenbaar werd gemaakt.

De Chinese Pest Control Organisation heeft enige jaren geleden het initiatief genomen om op 6 juni World Pest Day te vieren, waarbij het de bedoeling is, bekendheid te geven aan wat plaagdierbeheerders doen en waar men in het heden en in de toekomst mee te maken krijgt.

Het georganiseerde symposium kreeg als titel: "Plaagdieren: een wereld in beweging" en als ondertitel: "Globalisering, klimaatverandering en verstedelijking". De in het Openluchtmuseum in Arnhem gehouden bijeenkomst werd bijgewoond door een kleine 100 geïnteresseerden.

Als eerste kreeg de heer Lejo van der Heiden, MT-lid directie Natuur en Biodiversiteit van

het Ministerie van Economische Zaken het woord. Hij betoogde dat het mooiste zou zijn als alle dieren, dus ook plaagdieren, in symbiose zouden kunnen leven met de mens en de natuur. Helaas is dat niet altijd mogelijk. Waar nodig reguleert de overheid; maar men waakt er wel voor dat een zo groot mogelijke biodiversiteit behouden moet blijven en dat plaagdieren ook een rol hebben in het ecosysteem. Het initiatief tot beheer van plaagdieren wordt overgelaten aan de burger en bedrijven waarbij de overheid zoveel mogelijk de IPM-gedachte voorstaat. Het is in principe verboden om beschermde en niet-beschermde diersoorten te doden. Niet-beschermde diersoorten, waaronder invasieve soorten welke op de Unielijst staan, mogen alleen met toegelaten middelen bestreden worden en soms ook alleen maar door bevoegde personen. Samenwerking op alle gebieden is van belang om de huidige plaagdieren maar ook de toekomstige bedreigingen het hoofd te kunnen bieden.

Willem Takken, André de Baerdemaeker en Arnold van Vliet gaven vervolgens presentaties waarbij diverse effecten van globalisering, klimaatverandering, de verstedelijking en het voorkomen van plaagdieren werden belicht.

Als intermezzo werd een trailer vertoond van "Rats, the movie". Een film die gemaakt wordt door Ignas van Schaick. De anderhalf uur durende film zal volgend jaar worden uitgebracht. In de film zullen verschillende facetten van ratten in het dagelijkse leven worden belicht. In het getoonde filmpje liet van Schaick zien hoe ratten in een vuilnisloop bestreden werden door Jack Russel Terriers. Niet iedereen kon het getoonde filmpje waarderen.

Tijdens de pauze werd ook een filmpje vertoond over wat er in verschillende landen wordt gedaan aan World Pest Day.

Aan het einde van de bijeenkomst was er tijd voor discussie aan de hand van stellingen, waarbij voor gestemd kon worden door het heffen van een groene kaart en tegen door een rode kaart in de lucht te steken. Zowel door het panel als vanuit de zaal werd hevig gediscussieerd over de volgende stellingen:

- Waterpartijen in steden moeten verdwijnen/gedicht worden omdat ze gevaarlijk zijn als kraamkamers voor muggen.
- De dierplaagbranche is bezig met de gevolgen van klimaatverandering.

- Alle partijen in de keten (van burgers, bedrijven, instellingen en ministeries) werken goed samen bij het tegengaan van dierplagen.
- Het gebruik van gifstoffen om plaagdieren te bestrijden werkt op termijn averechts.
- Scheepvaarttransport is een gevaar voor de volksgezondheid vanwege meeliftende muggen.
- De jacht op reeën zou uitgebreid moeten worden zodat we minder teken krijgen in natuurgebieden.
- Door het verhogen van biodiversiteit in steden neemt de overlast door plaagdieren op termijn af.

Na de discussie vatte de dagvoorzitter, Jenno Brookman, de middag samen: De dierplaagbeheerders doen fantastisch werk in deze snel veranderende wereld; IPM doet meer en meer zijn intrede door o.a. klimaatverandering hebben we steeds meer te maken met nieuwe plaagdiersoorten. Deze aanpassingen vragen een grotere kennis van de plaagdierbeheerder.

Tot slot bedankte hij de hoofdsponsors Killgerm en Hofman en de andere sponsors Bayer, Bell en Biosix.

De organisatie kan terugkijken op een geslaagde middag en zal zich mede aan de hand van de uitgevoerde enquête beraden hoe World Pest Day in 2020 zal worden gevierd.

Globalisering / Klimaatverandering / Verstedelijking

Op de bijeenkomst ter gelegenheid van de World Pest Day in het Openluchtmuseum in Arnhem op 6 juni werden drie lezingen gehouden.

Globale bedreigingen

Als eerste kreeg Prof. Dr. Willem Takken, Entomologisch laboratorium Wageningen Universiteit, het woord. De eerste dia ging over de globale bedreigingen voor de volksgezondheid, waarbij steekmuggen een belangrijke vector zijn voor het verspreiden van ziektes. Hij stelde daarbij een drietal vragen:

1. Konden we de huidige problemen zien aankomen?
2. Wat zijn de huidige en toekomstige risico's?
3. Wat kunnen we doen ter preventie en/of bestrijding?

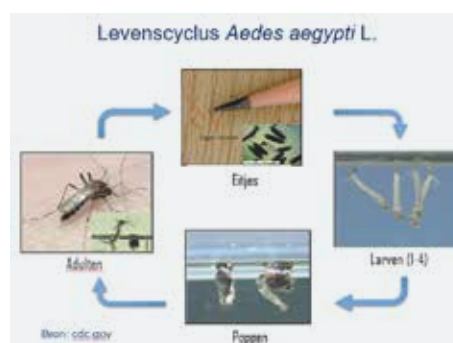
Konden we dit zien aankomen?

Als voorbeeld nam Takken de verspreiding van gele koorts. Al in 1900 was er een gelekoorts-commissie in Cuba opgericht. De aanleg van het Panama-kanaal eiste veel gelekoorts-slachtoffers evenals een uitbraak in Zuid-Amerika. Dit was aanleiding voor Fred L. Soper om op een

militaristische manier de gele koortsmug (*Aedes aegypti*) in Zuid-Amerika met DDT uit te roeien in de jaren '50 en '60. Het resultaat was dat het in 1970 met deze muggensoort grotendeels gedaan was. Mede doordat de bestrijding van de gelekoortsmug verslaptte en door het niet meer toepassen van DDT kon deze muggenpopulatie zich snel weer herstellen in Zuid-Amerika, inclusief alle veroorzaakte ziektes. De gelekoortsmug is de oorzaak van het verspreiden van dengue disease (1970-2000), chikungunya in Italië, Reunion en India (2006-2007) en het Zika-virus in Zuid-Amerika (2016-2017).

Huidige en toekomstige risico's?

De gelekoortsmug is een vector voor verschillende virussen en om deze steekmuggen te bestrijden moet de levenscyclus verstoord worden. Er wordt geschat dat in 2050 2/3 van de wereldbevolking in steden leeft. Vooral in armere steden zullen de hygiëne en de watervoorziening niet optimaal zijn waardoor er waterreservoirs zullen ontstaan waarin steekmuggenlarven tot ontwikkeling kunnen komen, met alle mogelijke gevolgen van dien. Door transportbewegingen over land, zee en door de lucht van onder andere autobanden en planten zoals lucky bamboo wordt de gelekoortsmug verspreid. Ook een warmere klimaat speelt een grote rol.

Globale bedreigingen volksgezondheid

	Regions at risk	Endemic region	Pathways for introduction*
Japanese encephalitis virus	Americas	Asia	Infected livestock
Blitt Valley fever virus	Americas, southern Europe	Africa, Asia	Infected livestock
West Nile virus	Europe, Asia, Africa	Americas	Infected livestock
Chikungunya virus	Europe, Americas, Australia	Africa, Asia	Infected people
Moggen virus	Africa, Asia, Europe	South America	Infected people
Zika virus	Europe, Americas	Africa, Asia	Infected people
Côted'Ivoire-Namunhage Fever	North Africa, east Asia, central and western Europe	Africa, Asia, Europe	Infected livestock
Dengue virus	Southern Europe	Southern hemisphere	Infected people
West Nile virus	Central Europe, Turkey	Africa, Asia, Europe, Australia	Migratory or dispersing birds
Sindbis virus	Northern Europe	Africa, Asia, Australia	Migratory or dispersing birds

[Kilpatrick & Randolph, The Lancet, 2012]

Beide figuren uit: Presentatie Willem Takken

Het lijkt erop dat ook steekmuggen zoals de Aziatische tijgermug zich steeds meer aanpassen aan onze klimaatomstandigheden. Ook kan het gebeuren dat op den duur de gewone steekmug een vector wordt voor het verspreiden van ziektes in onze omgeving.

De gezondheidsrisico's voor het verspreiden van ziektes door steekmuggen worden door de deskundigen als "hoog" ingeschat.

Wat kunnen we doen ter preventie en/of bestrijding?

Het is gebleken dat het bestrijden van steekmuggen met insecticiden op de lange duur weinig effectief is. Nieuwe technieken en innovaties zijn nodig. Het belangrijkste is het opruimen van broedplaatsen voor steekmuggen. Een ander voorbeeld is het uitzetten van steriele muggen om de lokale muggenpopulatie uit te roeien hetgeen op sommige plaatsen in Brazilië gebeurt. Een andere methode is steekmuggen besmetten met Wolbachia-bacteriesoorten welke steekmuggen doden.

Het inzetten van steriele steekmuggen, vissen, bacteriën, wormen etc. moet nog verder ontwikkeld worden. Geïntegreerde vectorbestrijding en vaccinatie tegen door steekmuggen veroorzaakte ziektes zullen steeds belangrijker worden.

Steekmuggen alleen maar bestrijden met biociden zal in de toekomst nog steeds wel een bestrijdingsmethode zijn maar plaagdierbestrijders zullen steekmuggen in de toekomst meer moeten gaan "beheren" met andere methodes.

Verstedelijking en plaagdieren

De tweede lezing werd verzorgd door André de Baerdemaeker van Bureau Stadsnatuur Rotterdam. Hij gaf aan dat steden warmer zijn dan de omgeving en dat dat gevolgen kan hebben voor de ecologische samenleving in de stedelijke gebieden waar de mens ook een onderdeel van is. Volgens hem passen de dieren zich steeds vaker aan de leefsituatie in steden aan. Als voorbeeld noemde hij een onderzoek uit New York waaruit bleek dat het verteringsstelsel van muizen zich aangepast heeft, waardoor ze nu beter de vetten kunnen verteren afkomstig van de restanten van junkfood die ze eten. We hebben dan echt te maken met junkfoodmuizen. Ratten worden gehouden als huisdieren, worden

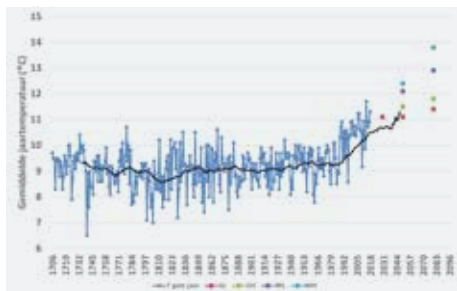

gebruikt voor proeven in laboratoria en komen veelvuldig voor in de omgeving waar mensen leven. Sinds de jaren '70 wordt in Rotterdam het afval minder opgeslagen in plastic vuilniszakken maar meer in afgesloten containers waardoor er minder ratten werden waargenomen.

Momenteel lijkt het of het aantal ratten weer toeneemt, in elk geval worden ze meer gezien. Daar kunnen verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen. Ratten kunnen minder bang zijn, doordat er minder natuurlijke vijanden zijn zoals roofdieren en roofvogels, ratten kunnen zich aangepast hebben aan de veranderende omgevings situatie. Een andere mogelijkheid is dat het momenteel veel gemakkelijker is om via sociale media een rattenmelding te maken waardoor het zou kunnen lijken dat er veel meer ratten zijn. Het niet of minder inzetten van biociden of klemschuwheid kan een oorzaak zijn dat er schijnbaar meer ratten worden waargenomen. Het meer waarnemen van ratten hoeft dus niet alleen gerelateerd te zijn van het minder inzetten van rodenticiden. Om een inzicht te krijgen moet een goede inventarisatie worden uitgevoerd.

Door veranderingen in het klimaat, meer verstedelijking en ook door invasieve exoten kan het gebeuren dat in de toekomst zich nieuwe diersoorten gaan vestigen in de stedelijke omgevingen.

Plagdierbeheerders zullen zich in de toekomst meer moeten inzetten om een balans te vinden in het bestrijden en beheren van deze populaties, waarbij minder gebruik wordt gemaakt van gifstoffen en meer van innovatieve methodes.

Uit: Presentatie van Arnold van Vliet; Bron KNMI

Rupsetende vogels

Uit: Presentatie van Arnold van Vliet

buxussoorten aangetast zullen zijn.

Evenals het Midderraan draaigatje gedijt ook de processierups uitstekend bij hoge temperaturen. In 2018 kwam de eikenprocessierups massaal voor. Deze rups is dit jaar reeds in het begin van juni waargenomen. Een processierups kan wel 800.000 brandharen bevatten die niet alleen tot irritatie kunnen leiden maar zelfs een anafylactische shock kunnen veroorzaken. Brandharen kunnen wel 8 jaar in het milieu aanwezig blijven. De indruk bestaat dat eikenprocessierupsnesten steeds lager in een boom te vinden zijn. Dit jaar zijn vele nesten door de stormen en regen in het begin van juni uit de bomen gewaaid en op de grond terecht gekomen. Vervolgens kruipen deze rupsen niet alleen eikenbomen in, maar ook andere bomen zoals berken en houten voorwerpen zoals tafels. Ook worden er steeds meer grondnesten van eikenprocessierupsen gevonden. Het lijkt erop dat de eikenprocessierups zich aan het aanpassen is. Bestrijdingen worden steeds moeilijker hoewel er steeds innovatievere methodes worden bedacht. Een methode daarvan is het ophangen van nestkastjes waardoor rupsetende vogels aangemoedigd worden om daar eikenprocessierupsen te eten.

Andere voorbeelden van toename van soorten waarbij hogere temperaturen zeker rol spelen zijn: het plantje postelein, Franse veldwespen en de tijgermug.

In vergelijking met 1990 zijn de koudeminnende soorten afgenomen met 46%, de zogenaamde temperatuur-neutrale soorten met 23% en het aantal warmteminnende planten- en diersoorten is toegenomen met 61%!

Via een nieuwsbrief van de site Nature Today kan u op de hoogte gehouden worden van de actuele gebeurtenissen in de natuur in Nederland en daarbuiten.

Spectaculaire veranderingen in de natuur

De laatste lezing werd gepresenteerd door Arnold van Vliet, Wageningen Universiteit, met als titel "Spectaculaire veranderingen in de natuur". Door verandering van het klimaat is de temperatuur aanmerkelijk gestegen in de afgelopen jaren en als het zo doorgaat bestaat de mogelijkheid dat aan het einde van deze eeuw de temperatuur in Nederland vergelijkbaar is met de huidige gemiddelde temperatuur in steden als Lyon of Marseille. Het gevolg is dat de dierenpopulatie ook aanmerkelijk zal veranderen. Voor sommige soorten zullen de levensomstandigheden verslechteren, voor anderen juist verbeteren.

Nieuwe soorten zullen zich mede door de klimaatverandering steeds vaker openbaren en handhaven. Een voorbeeld daarvan is de bladpootrandwants, een wantsensoort die in 2018 massaal is waargenomen en huizen heeft betreden. Ter info, deze soort is niet schadelijk.

In de beginjaren van deze eeuw kwam de buxusmot sporadisch voor, maar omdat deze soort uitstekend gedijt bij hogere temperaturen heeft deze mot ervoor gezorgd dat spoedig alle

Beiden uit: Presentatie Willem Takken

Plagdierbeheerders zullen in de toekomst nog meer te maken krijgen met dieren en planten die zich vestigen door het veranderende klimaat. Plagdierbeheerders zullen samen met andere deskundigen methoden moeten zoeken om deze plagen te beheren. Het zal zeker aanpassingen van de werkzaamheden tot gevolg hebben.

Bayer

Het team van Bayer Environmental Science

Sinds een ruim jaar wordt het team van Environmental Science in de Benelux versterkt met twee nieuwe medewerkers. Stein De Meulemeester is Key accountmanager voor België en Marcel Nijssen is Business Development Manager in Nederland. Het team bestaat verder uit Sabrina Agredano Moreno, Marketing Manager, Riek Rombaut, Registratiespecialist, Vera de Winne, assistent. Het team wordt aangestuurd door Michel Wimmers. Maar wat doen Stein en Marcel eigenlijk en hoe denken ze over Bayer?

Beide personen zijn gespecialiseerd bij Bayer Environmental Science in de ontwikkeling en het vinden van oplossingen op het gebied van het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, en andere oplossingen buiten de landbouw. De segmenten waar ze het meest mee te maken hebben zijn Professional Pest Management (PPM), Industrial Vegetation Management (IVM onder andere openbaar groen) en Turf (golf- en sportvelden) waarbij PPM het belangrijkste werkterrein voor hen is.

Tot hun takenpakket hoort onder meer om de huidige door Bayer geproduceerde producten en oplossingen op de markt te brengen en ervoor te zorgen dat deze op een goede manier worden gedistribueerd naar de professionele markt alsook de technische ondersteuning aan te bieden zodat de producten op de juiste wijze worden toegepast en de gewenste resultaten worden behaald.

Een ander deel van het takenpakket is om te onderzoeken met welke problemen men in de Benelux wordt geconfronteerd en op welke manier Bayer hier een oplossing kan bieden met hun internationale kennis en onderzoekcentra. Ook technische ondersteuning van producten, zoals voorlichting en het oplossen van problemen, behoren tot hun takenpakket. Zo had Stein De Meulemeester op de dag van dit interview nog een lezing over Bayer gegeven op een hogeschool in België en Marcel Nijssen had nog een bespreking gehad over het inzetten van de producten van Bayer tegen de Japanse duizendknoop, een invasief exotische plant die steeds vaker voorkomt.

De werkzaamheden variëren gedurende het jaar en zijn bijvoorbeeld afhankelijk van het seizoen en de ontwikkeling van ziekten en plagen.

Zaken waar Stein en Marcel veelvuldig mee te maken hebben, zijn een veranderende regelgeving en maatschappelijke veranderingen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Grote veranderingsprocessen zijn gaande in de maatschappij. Klimaat en biodiversiteit zijn belangrijke thema's. Steden worden bijvoorbeeld steeds diverser van samenstelling en natuur krijgt een steeds grotere aandacht met als gevolg dat er meer problemen ontstaan met insecten en plaagdieren. Daarnaast is er ook steeds meer focus op mechanische en biologische bestrijdingsmethoden. Een derde belangrijke ontwikkeling is

digitalisering. Data zullen een steeds grotere rol krijgen voor de bestrijding van ziekten en plagen. Bayer volgt deze ontwikkelingen nauwlettend, zodat Bayer ook in de toekomst belangrijke oplossingen aan haar klanten kan bieden. Vragen en opmerkingen uit de plaagdierbranche worden dan ook zeer serieus genomen. Bayer zal zeker in deze veranderende samenleving een bijdrage leveren aan een veiligere wereld waarbij de productie van voedsel zo weinig mogelijk gevaar loopt. Meer informatie hierover vind je terug op de bedrijfsvideo van Bayer: <https://www.youtube.com/watch?v=YxszJAXbNLE>.

Een voorbeeld van een innovatief middel is K-Othrine® Partix™. Door de vernieuwde formulering is een effectieve bestrijding mogelijk middels een uitermate lage dosering. De milieubelasting is hierdoor vele malen lager in vergelijking met de bestaande middelen. K-Othrine® Partix™ mag gebruikt worden tegen insecten, spinnen en wespen buiten en heeft een lange werkingsduur (tot 12 weken). Binnenkort komt ook het middel Aqua K-Othrine®, met de innovatieve FFAST-formulering op de markt, een middel dat gebruikt kan worden ter bestrijding van muggen, waaronder de tiggermug. Wellicht volgt er nog een uitbreiding voor de bestrijding van vliegen op recyclingbedrijven later dit jaar.

De Meulemeester en Nijssen zien ook andere nieuwe producten aankomen, die de plaagdierbestrijders zullen helpen om plagen nog beter te bestrijden.

Het juist toepassen van de gebruiksvorschriften is belangrijk. Nijssen en De Meulemeester zien daarbij dat zowel plaagdierbestrijders als agrariërs steeds zorgvuldiger te werk gaan.

Zowel Nederland als België heeft zijn eigen problematiek ten aanzien van het toelaten van bestrijdingsmiddelen. Dat zijn vaak gegroeide omstandigheden met elk zijn voor- en nadelen. Uiteindelijk is het de bedoeling in het kader van de Europese harmonisatie op het bestrijdingsmiddelengebied dat de verschillen tussen de landen in het verkopen en het gebruik van middelen zullen verminderen.

Volgens Marcel Nijssen en Stein De Meulemeester is er nog veel gaande op het gebied van de bestrijding van plaagdieren en Bayer zal daar zeker een belangrijke rol in spelen.

Marcel Nijssen

Stein DeMeulemeester

Toepassingstechniek: tankdruk

Mythe:

Pomp een B&G vloeistofspuit helemaal op en je hebt voldoende druk om een hele behandeling uit te voeren.

Feit:

Wanneer de tank de maximale druk van 2 tot 2,5 bar heeft bereikt, zal deze na één minuut spuiten terugvallen tot 1 à 1,2 bar. Met deze afgenomen druk wordt het spuitpatroon kleiner, de dekking slechter en neemt de effectiviteit af.

De druk in de spuittank bepaalt de effectiviteit van het spuitmiddel tijdens de behandeling. De druk bepaalt de stroomsnelheid van de vloeistof door de spuitdop. De stroomsnelheid door de spuitdop bepaalt het spuitpatroon op het behandelde oppervlak en het spuitpatroon bepaalt de uniformiteit van het gebruikte middel op het oppervlak, wat uiteindelijk het resultaat van de behandeling beïnvloedt.

De autodrukpomp, ontworpen door de onderzoekers van B&G, zorgt voor een optimale druk gedurende de gehele behandeling totdat de vloeistoftank leeg is. Dit heeft een grote invloed op de manier waarop plaagdierbeheersing uitgevoerd wordt en is één van de belangrijkste verbeteringen in de afgelopen 70 jaar. De autodrukpomp zorgt van het begin tot het einde van de behandeling voor consistente stroomsnelheid naar de spuitdop en dus eenzelfde spuihoeveelheid waardoor een juiste hoeveelheid spuitmiddel wordt achtergelaten en waardoor de plaag beter beheerst kan worden.

Het voor de hand liggende voordeel van de autodrukpomp is dat de vloeistofspuit niet meer opgepompt hoeft te worden tijdens een behandeling, waardoor plaagdierbestrijders zich volledig kunnen concentreren op een correct spuitpatroon. Dit bespaart tijd omdat de vloeistofspuit niet meer tussen behandelingen in ontluicht hoeft te worden. De B&G vloeistofspuit is altijd klaar voor gebruik met een optimale spuitdruk.

De autodrukpomp heeft een stille on-demand pomp die wordt ingeschakeld wanneer de druk daalt. Met een volle batterij kan 100 tot 115 liter vloeistof toegepast worden. De batterij wordt in 4 uur tijd opgeladen.

Maximale bestrijding zonder verspilling

B&G heeft dit voorjaar een nieuwe volumemeter geïntroduceerd die u kan helpen de juiste hoeveelheid spuitvloeistof aan te brengen op een oppervlak en zodoende tijd en geld te besparen.

Het bepalen van de juiste hoeveelheid toe te passen spuitvloeistof tijdens een behandeling is reeds lang een grote uitdaging binnen de plaagdierindustrie. Elke toepassing vereist een bepaalde behandeltijd en de juiste hoeveelheid bestrijdingsvloeistof; twee factoren die een bijdrage leveren aan de prijs van de bestrijding. Juist deze zijn vaak moeilijk te voorspellen. De hoeveelheid gebruikte spuitvloeistof die de plaagdierbestrijder meestal na een behandeling vaststelt, kan sterk variëren en is afhankelijk van de omstandigheden, de omvang van de plaag, de materialen en de bestrijder zelf. Dankzij recente ontwikkelingen kunnen schattingen vervangen worden door precieze gegevens dankzij een meetapparaatje dat de spuitvloeistof via de spuitdop meet. De gebruikte hoeveelheid tijdens de behandeling kan worden afgelezen en na de bestrijding kunnen de opgeslagen gegevens worden gedownload in een Excel bestand. Precieze toepassingsgegevens hebben als voordeel dat er minder materiaal gebruikt moet worden en aanzienlijk meer tijd bespaard wordt.

Verspilling verminderen

Veel plaagdierbestrijders passen te veel spuitvloeistof toe zonder het in de gaten te hebben. Door de hoeveelheden te meten, kunnen plaagdierbestrijders dit corrigeren en de behandelingsmethode aanpassen waardoor de verspilling verminderd wordt. Moderne insecticiden zijn dusdanig ontworpen dat ze zelfs al effectief zijn bij een lage concentratie in een geringe hoeveelheid vloeistof. Een efficiënte bestrijding is lastig, omdat dit afhangt van de training, technieken en de bestrijdingsgewoontes van de plaagdierbestrijder.

Drie manieren om verspilling te voorkomen:

- 1 In plaats van zoveel spuitvloeistof te gebruiken dat het van een oppervlak afloopt, een druppelsgewijze behandeling uitvoeren. Met deze methode gebruikt een plaagdierbestrijder 400 keer minder vloeistof maar bereikt nog steeds een 100% effectieve werking.
- 2 Pas liever de naden-en-kieren methode toe dan het gehele oppervlak nat te maken. De naden-en-kieren methode wordt gebruikt om insecticiden aan te brengen op plekken waar plaagdieren zich schuilhouden, waardoor ze direct in contact komen met het spuitmiddel. Uit onderzoek van B&G blijkt dat een naden- en kierenbehandeling 30% effectiever is dan een oppervlakbehandeling ondanks dat er minder spuitvloeistof wordt gebruikt.
- 3 Vervang versleten spuitdoppen. De spleetopening van een spuitdop wordt door slijtage tijdens gebruik groter waardoor ook de hoeveelheid verspoten vloeistof groter wordt. In een door ons uitgevoerd onderzoek in de USA bleek dat 14 % van de onderzochte spuitdoppen slijtage vertoonden. De 60 ml extra verspoten vloeistof per minuut door versleten spuitdoppen is overbodig omdat de bestrijding er niet door verbetert. Het alternatief voor overdosering is precisiedosering; minder spuitvloeistof gebruiken voor een betere bestrijding hetgeen tevens geld bespaart.

Het evenwicht tussen werkzaamheid en efficiëntie

De verhouding tussen het toepassen van insecticiden en de beheersing van de plaag hangt af van de hoeveelheid gebruikte spuitvloeistof. Plaagdierbestrijders kunnen een overdosering toepassen die succesvol is maar ook een onderdosering die niet het gewenste resultaat levert. De gulden middenweg is het beste. Met de juiste hoeveelheid bestrijdingsmiddel wordt het maximale resultaat behaald. Teveel middel gebruiken verhoogt de kosten maar niet het effect van de bestrijding, te weinig gebruiken verlaagt de kosten maar tevens het effect van de bestrijding. Door de gebruikte hoeveelheden tijdens elke behandeling te meten en vast te leggen, kunnen plaagdierbestrijders het gebruik van insecticiden beter beheersen, waardoor zowel de kwaliteit van de geleverde diensten als het kostenplaatje verbeterd worden. Spuitinformatie kan de bestrijders helpen om vast te stellen dat te veel spuiten het resultaat niet verbetert maar alleen leidt tot verspilling van biociden, tijd en geld.

Dit roept bij u waarschijnlijk de vraag op hoe deze spuitgegevens verzameld kunnen worden? De oplossing komt van B&G met de in dit voorjaar geïntroduceerde volumemeter. Neem contact op met uw distributeur voor meer informatie over deze meter!

Door Dr. William H. Robinson
Technical Director, B&G Equipment Co.

Meten is weten

Volumemeter

- Houdt bij hoeveel ml er bij elke behandeling toegepast wordt
- De opgeslagen informatie kan gedownload worden naar een Excel document
- Geen giswerk meer
- Meetgegevens weer te geven in ounces of milliliters
- Werkt 1 week op een batterij die in 2 uur opgeladen wordt
- Weegt 113 gram
- Geschikt voor alle B&G vloeistofspuiten
- Inclusief batterijlader

Autodrukpomp

- De autodrukpomp zorgt voor een constante druk bij zowel een volle als een bijna lege tank
- Een gelijkmatig spuitpatroon geeft een beter residu en dus een beter resultaat
- Oppompen hoeft niet meer
- Kan op ieder moment op druk worden gebracht en van druk worden afgehaald
- De batterij is goed voor 100 liter spuiten en wordt in 4 uur opgeladen
- Weegt ½ kg minder dan een gebruikelijk pompmechanisme
- Geschikt voor alle roestvrijstalen B&G vloeistofspuiten
- Inclusief batterijlader

Voor meer informatie, neem contact op met: cpsales@agrisense.co.uk

Pelsis Group Brand pelsis

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.nl

VERHUISBERICHT KILLGERM NEDERLAND

Medio oktober 2019 verhuizen wij van de Nieuwstraat 51-A naar het Bisschop de Vetplein 9-A, tevens in Gilze.

Alle overige contactgegevens blijven behouden.

Killgerm Benelux nv
t +32 (0)14 44 22 70 f +32 (0)14 47 93 48
e verkoop@killgerm.com

Killgerm Nederland bv
t +31 (0)76 548 4650 f +31 (0)161 456 912
e verkoop-nl@killgerm.com

Zonder wax
gaat het beter!

Secuvia® Secure

Aantrekkelijk als een pastalokaas,
houdbaar als een waxblok

Gebruiksvriendelijke, gemakkelijk vast te zetten lokaasblokken

- Innovatieve wasvrije lokazen met een uitstekende acceptatie en een buitengewoon goede houdbaarheid
- Bewezen werkzaamheid bij slechts één enkele opname van flocoumafen
- Niet geclassificeerd als giftig voor specifieke doelorganen of voor de voortplanting
- Uitstekende bestrijding van huismuizen (*Mus musculus*), bruine ratten (*Rattus norvegicus*) en zwarte ratten (*Rattus rattus*)

Killgerm®

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.com

MIS GEEN ENKELE KANS!

Het is in onze branche erg belangrijk om een goede service te bieden. Dit betekent niet alleen het oplossen van plaagdierproblemen, maar ook het bieden van langetermijnoplossingen bij uw klant.

Bij Killgerm geloven we dat er verschillende mogelijkheden zijn om uw succes én dat van uw klant te vergroten. Mis dus geen enkele kans die u hiervoor aangereikt krijgt!

In deze industriële bakkerij worden al enkele voorbeelden en tips getoond die kunnen helpen bij het weren en preventief oplossen van plaagdierproblemen. Uiteraard zijn er nog veel meer mogelijkheden waarover wij u graag adviseren.

Chameleon® 1x2 IP

DE KOEKENBAKKER

AF® Advance
METAL DETECTABLE

RVS rooster/gaas

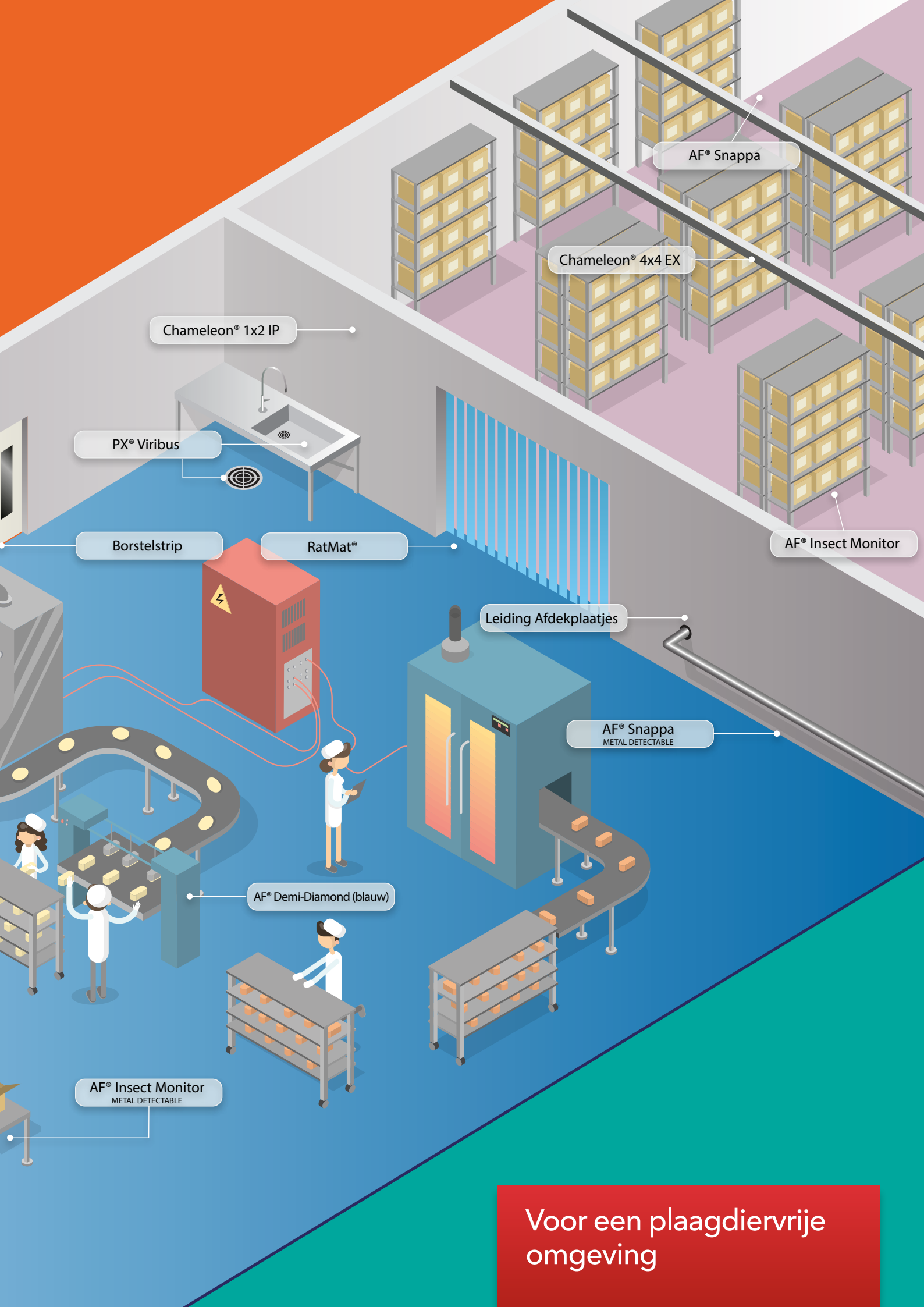
Green Drain

Killgerm Benelux nv (Turnhout, België) **t** +32 (0)14 44 22 70 **e** verkoop@killgerm.com

Killgerm Nederland bv (Gilze, Nederland) **t** +31 (0)76 548 4650 **e** verkoop-nl@killgerm.com

www.killgerm.com

Chameleon® 1x2 IP

PX® Viribus

Borstelstrip

RatMat®

Leiding Afdekplaatjes

AF® Snappa
METAL DETECTABLE

AF® Demi-Diamond (blauw)

AF® Insect Monitor
METAL DETECTABLE

AF® Snappa

Chameleon® 4x4 EX

AF® Insect Monitor

Voor een plaagdiervrije
omgeving

Productinformatie

Vanuit eigen onderzoek en ontwikkeling presenteert BASF een innovatief, wasvrij knaagdierlokaas dat de voordelen van pasta combineert met de voordelen van een blok; het nieuwe, gemakkelijk vast te zetten lokaas **Secuvia® Secure**.

Net als een pastalokaas is Secuvia zeer aantrekkelijk voor knaagdieren en bovendien zeer goed bestand tegen omgevingsinvloeden. De aantrekkelijkheid komt door een wasvrij bindmiddel dat door BASF is ontwikkeld.

Conventionele lokaasblokken hebben een wasgehalte van circa 25% om voldoende binding te verkrijgen. Was is smakeloos en wordt daardoor niet goed door doeldieren opgenomen.

Doordat er maar een klein percentage bindmiddel nodig is in dit product, kan er volop gebruik gemaakt worden van aantrekkelijke ingrediënten. De 25 gram wegende Secuvia® Secure blokken worden sneller dan conventionele blokken geaccepteerd als voedselbron en knaagdieren krijgen sneller een dodelijke dosis binnen. Secuvia® Secure bevat Flocoumafen, een exclusieve actieve werkzame stof van BASF en het sterkste tweede generatie anticoagulant.

Secuvia® Secure met een concentratie van 25 ppm werkt betrouwbaar, zelfs bij een eenmalige dosis. Secuvia® Secure voorkomt daardoor resistentie bij de doeldieren.

Secuvia® Secure is een tweede generatie anticoagulant in Europa, die geen classificering nodig heeft volgens STOT RE. H373 tox. Het product is zeer effectief tegen de huismuis (*Mus musculus*), de bruine rat (*Rattus norvegicus*) en de zwarte rat (*Rattus rattus*).

Secuvia® Secure is vanaf juni 2019 beschikbaar bij de gespecialiseerde groothandelaren Edialux en Killgerm.

EIGENSCHAPPEN VAN HET PRODUCT

- Nieuwe, zeer aantrekkelijke formulering; minstens twee keer zo aantrekkelijk als andere toonaangevende anticoagulantia blok-lokazen.
- Wasvrije, gepatenteerde formule op basis van een innovatief BASF-bindmiddel met uitstekende prestaties.
- Secuvia® onderscheidt zich van andere enkelvoudige-dosis SGAR (tweede generatie anticoagulantia met effect na eenmalige opname) met een gehalte aan actief bestanddeel van ≥ 30 ppm op de volgende punten:
 - Geringe secundaire vergiftiging
 - Lager risico op vergiftiging van niet-doeldieren
 - Minder giftig voor mensen door de 50% vermindering van het flocoumafengehalte tot 25 ppm
- Bevat de bitterstof denatoniumbenzoesaat en een waarschuwingskleurstof.
- De blokken van ca. 25 g kunnen in lokaasdozen gemakkelijk met een draad worden vastgezet.
- Zeer effectief tegen ratten en muizen - zelfs bij knaagdieren die resistent zijn tegen andere anticoagulantia.
- Vanaf maart 2018 geldt dat alle anticoagulantia die meer dan 30 ppm werkzame stof bevatten gelabeld moeten zijn met de reproductietoxiciteits-classificatie H360D ("kan het ongeboren kind schaden") en dat moet tevens op het label staan. Secuvia® is niet geclassificeerd als giftig voor de voortplanting en hoeft daarom geen overeenkomstige waarschuwingsymbolen en tekst op het etiket te hebben!
- Secuvia® is het enige tweedegeneratie anticoagulant dat niet geclassificeerd is als STOT RE1 of STOT RE2 (specifieke doelorgaan toxiciteit na herhaalde blootstelling); dit geeft Secuvia® een duidelijk toepassingsvoordeel en stelt de professionele gebruiker in staat om te voldoen aan alle wettelijke eisen, terwijl een minimale hoeveelheid actieve werkzame stof wordt gebruikt om ratten en muizen te bestrijden.

Killgerm Infodagen 2019

Op 17 en 18 april werden respectievelijk in het Van der Valk Hotel “De Cantharel” in Apeldoorn en in het gloednieuwe Van der Valk Hotel in Tilburg de Killgerm Infodagen gehouden. De organisatie kan tevreden terugblikken op een goedbezocht event met in totaal een 200-tal bezoekers.

Killgerm Benelux schotelde de aanwezigen een interessant programma voor. Dat programma bestond uit lezingen van Anna Möller van het KAD over de biologie en bestrijding van het mediterrane draaiatje, Jos Creemers (SHR) over houtbescherming, Bart Coenaers (Level4. EU) over het inzetten van detectiehonden bij bedwantsplagen en Kor de Boer (Privacyzeker) over de privacywetgeving. Alle lezingen werden aangekondigd en op zijn bekende manier van commentaar voorzien door dagvoorzitter Jenno Brookman.

Tijdens de pauzes kon men 22 stands bezoeken. Vele toonaangevende bedrijven binnen de plaagdierbestrijdingsbranche waren vertegenwoordigd, waaronder natuurlijk ook Killgerm Benelux met een grote stand. Ook Pest Control News was aanwezig met een stand, waar veel vraag was naar de laatste uitgaven van PCN maar ook naar oudere nummers. Maar liefst 13 fabrikanten lieten hun nieuwste producten zien. Eén van de in het oog springende nieuwe producten was Secuvia®

van BASF, een verbeterd lokaas zonder was met een lage hoeveelheid flooumafen. Alle 3 de opleidingsinstituten waren aanwezig evenals beide brancheorganisaties.

De catering was ook deze keer uitstekend. Naast gratis koffie, thee en frisdrank kon men zich tegoed doen aan allerlei koekjes en andere lekkere hapjes. Bij de lunch kon men genieten van een prima maaltijd; deze lunch in het nieuwe van der Valk Hotel in Tilburg was van topkwaliteit.

Aan het einde van beide middagen was er de gelegenheid om mee te doen aan een nascholingsstoets waarbij vragen gesteld werden over de 4 gehouden presentaties. Het examen werd afgenomen door het EVM en gaf 29 deelnemers de mogelijkheid om 1 dagdeel te laten toevoegen aan hun nascholingsoverzicht.

Aan het einde van de welbestede dagen bedankte de dagvoorzitter nogmaals de Gold en Silver sponsors van de Killgerm Infodagen: BASF, Bayer, Bell, Russell IPM en PestWest.

DE MATERIALEN DIE U NODIG HEEFT VAN HET MERK DAT U VERTROUWT

Geschikt voor
2 T-Rex
rattenklemmen

Protecta[®]
EVO **EXPRESS**

- ▶ Een verzwaarde voerkist met afneembaar deksel voor een snelle reiniging
- ▶ Het enkelvoudig vergrendelingsmechanisme vergemakkelijkt het onderhoud
- ▶ De hellende toegangen houden kinderen en niet-doeldieren weg bij het lokaas of klapvallen
- ▶ Biedt plaats aan 2 T-Rex rattenklemmen, 2 Mini-Rex muizenklemmen of 4 verticale lokaashouders
- ▶ Kind- en hondvriendelijk (Categorie 1)

TRAPPER[®]
T-Rex

- ▶ Een krachtige rattenklem die zowel met de hand als met de voet gespannen kan worden
- ▶ Het gepatenteerd klemmechanisme zorgt voor maximale kracht en doeltreffendheid
- ▶ De verwijderbare lokaashouder vergemakkelijkt het onderhoud

DE WERELDLEIDER IN TECHNOLOGIE VOOR KNAAGDIERBEHEERSING

www.belllabs.com | emea@belllabs.com

Killgerm is de officiële distributeur voor
Bell Laboratories Inc. in de Benelux.

AVG - Privacywetgeving

Bij de Killgerm Infodagen verwacht men allerlei zaken die direct en indirect te maken hebben met de plaagdierbeheersing. De meeste aanwezigen keken dan ook vreemd op toen het onderwerp privacywetgeving aan de orde kwam.

Iedere ondernemer heeft te maken met de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de wet die de persoonsgegevens beschermt. Iedereen wil wel dat zijn eigen persoonlijke en zakelijke gegevens niet overal verspreid worden of te traceren zijn via bijvoorbeeld internet, Facebook, Instagram, email, of zichtbaar zijn door een inbraak. Niemand wil dat zijn financiële zaken of zeer persoonlijke zaken op straat liggen.

Niet alleen grote bedrijven

Niet alleen grote ondernemers zoals Facebook, Shell en Unilever hebben te maken met privacygevoelige informatie, maar ook de middelgrote en kleinere ondernemers! Kor de Boer van Privacy Zeker legde uit dat de informatie die u van uw klanten verzamelt ook geborgd moet zijn. Wanneer dat niet voldoende gebeurt en er ontstaat een incident, dan kunt u op grond van de AVG die op 25 mei 2018 is ingegaan een zeer hoge boete krijgen. De maximale boete bedraagt € 20 miljoen of 4% van de wereldwijde jaaromzet. De Autoriteit Persoonsgegevens is toezichthouder op deze wet en voert zowel gevraagd als ongevraagd en ook bij klachten controles uit. Dat gebeurt niet alleen bij de grote bedrijven zoals bij Facebook die een miljoenen- of miljardenboete kunnen krijgen, maar ook bij kleinere bedrijven.

Het gaat bij de AVG om het verwerken van persoonsgegevens, dus alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Gegevens van overleden personen of van organisaties zijn geen persoonsgegevens volgens de AVG. Door de komst van de AVG hebben organisaties meer verantwoordelijkheden als het gaat om het beschermen van persoonsgegevens. Handelingen die onder het verwerken horen zijn het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bewerken of wijzigen,

opvragen, raadplegen, gebruiken, doorzenden, verspreiden, beschikbaar stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, afschermen, wissen en vernietigen van gegevens. Een organisatie moet borgen dat de informatie of data niet gelekt wordt. Onder "datalek" wordt vernietiging, verlies, wijziging, of het delen van persoonsgegevens verstaan zonder dat dat de bedoeling was. Het is dus een inbreuk op de beveiliging van de persoonsgegevens.

In een protocol moet worden aangegeven hoe de data of persoonsgegevens beschermd worden. Dat kan bijvoorbeeld zijn door de gegevens op een beveiligde computer te bewaren of door de data achter slot en grendel te bewaren. Belangrijk is daarbij aan te geven wie toegang heeft tot die data.

Mocht er onverhoopt een datalek ontstaan, moeten er maatregelen genomen worden om het lek te stoppen. Volgens de AVG moeten alle datalekken worden gedocumenteerd en gemeld. Een ernstig datalek moet binnen 72 uur gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Regelmatig is via de pers te horen wanneer er zich ernstige datalekken voordoen.

Aandachtspunten bij het uitvoeren van de AVG:

- Inrichting privacyorganisatie. Zorg bijvoorbeeld voor de verplichte documenten (zoals privacyverklaring, verwerkersovereenkomst) en registers (verwerkingsregister, datalekregister).
- Inzicht verwerkingen en grondslagen. Documenteer welke gegevens u verwerkt en waarom. In een register moet bijvoorbeeld staan waarom klappers met offertes worden bewaard en hoe lang dat gebeurt.
- Verantwoordelijke en verwerker. Wanneer u persoonsgegevens doorgeeft aan een derde partij (verwerker), moet u afspraken maken met die partij.
- Privacy Impact Assessment. Dit is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen.
- Beveiliging. Er moet worden gezorgd dat de persoonsgegevens op een veilige manier worden opgeslagen. Zowel digitaal als gegevens op papier.
- Privacy by design/default. Bij privacy by design gaat het om aandacht voor gegevensbescherming in de ontwerpfasen van een product of dienst. Privacy by default houdt in dat de standaardinstellingen zo privacy-vriendelijk mogelijk moeten zijn.
- Rechten van betrokkene. Betrokkenen waarvan de gegevens zijn opgeslagen hebben verschillende privacyrechten, waaronder het recht op inzage.
- Privacy-cultuur. Het is belangrijk dat privacy gaat leven binnen uw organisatie, dus creëer privacybewustzijn bij alle medewerkers.

Rechten van de betrokkene

Degene van wie persoonsgegevens worden verwerkt heet de betrokkene. De betrokkenen hebben het recht op informatie, inzage, rectificatie, vergetelheid, beperking van de verwerking, dataportabiliteit, bezwaar en het recht niet te worden onderworpen aan geautomatiseerde individuele besluitvorming.

Hoe zit het met uw bedrijf

Voldoen aan de AVG is een ingewikkelde klus en vergt behoorlijk wat tijd. Privacy Zeker biedt juridische tools en documenten om te voldoen aan de privacywetgeving én begeleiding door privacy-experts. Het online programma van Privacy Zeker helpt ondernemers om op een eenvoudige manier te zien welke AVG-verplichtingen er gelden. De aanbevelingen maken duidelijk hoe hieraan kan worden voldaan. De benodigde juridische documenten worden op maat opgesteld voor de onderneming, denk aan een privacyreglement en cookieverklaring. Bovendien krijgen ondernemers toegang tot hun eigen verwerkingsregister en datalekregister. Na het afronden van de aanbevelingen ontvangen bedrijven het Privacy Zeker certificaat. Hiermee kunnen bedrijven aan hun klanten, medewerkers en leveranciers aantonen dat ze goed omgaan met persoonsgegevens.

Omdat Privacy Zeker specialist is op het gebied van de AVG is het zeker de moeite waard om hen te raadplegen zodat u zonder veel inspanning kunt voldoen aan alle eisen van deze wet. Het is een kleine investering, maar loont zeker de moeite.

Voor meer informatie, kijk op <https://privacyzeker.nl>

Houtbescherming, hoe doe je dat?

Jos Creemers hield op beide Killgerm Infodagen een boeiende lezing over houtbescherming. Creemers werkt bij de Stichting Hout Research (SHR). Dit onderzoek- en testinstituut is in 1991 opgericht en houdt zich bezig met alles wat te maken heeft met hout en houtproducten. Het instituut heeft 25 medewerkers. Financiering van dit instituut gaat op projectbasis, met gelden afkomstig van zowel overheden als de hout- en bouwbranche en particulieren.

Naast docent bij verschillende opleidingscentra is Creemers specialist op het gebied van houtaantasting door schimmels en insecten, schade-inspecties en de eigenschappen van houtsoorten.

Hard- en zacht hout zijn onjuiste benamingen volgens Creemers. Men spreekt over naaldhout met weinig structuurvariatie en loofhout afkomstig van loofbomen met meerdere typen houtcellen.

Hout kent 5 gebruiksklassen: hout onder zoet en zoutwateromstandigheden waarbij we met mariene boorders te maken hebben. Dat is dan hout dat zich onder water, of regelmatig onder water bevindt. Wanneer hout continu onder het water zit heeft men te maken met bacteriën en in het andere geval met schimmels én bacteriën. Bij hout dat zich boven de grond bevindt heeft men te maken met schimmels en insecten. Ook bij beschut hout of hout dat zich binnen bevindt heeft men te maken met schimmels en insecten.

Daarnaast kent men ook een vijftal duurzaamheidsklassen voor hout waarbij het hout als duurzaam wordt geclassificeerd (klasse 2) als het onder gematigde omstandigheden in de open lucht 15 - 25 jaar meegaat, of in de tropen 5 - 10 jaar, waarbij de kern niet aangetast wordt door schimmels.

Door hout slim toe te passen wordt aantasting aanzienlijk vertraagd. Eén van de uitgangspunten is dat droog hout niet rot. Met dat in het achterhoofd moet dus de juiste houtsoort toegepast worden op de juiste plaats en op de juiste manier. Voorkom bijvoorbeeld dat op de kopse kant van het hout water kan blijven staan, waardoor het water gemakkelijk in het hout zou kunnen trekken. Beter is om het hout schuin te plaatsen of schuin af te zagen.

Door het hout preventief te behandelen gaat het langer mee. Dat kan gebeuren door het te impregneren (wolmaniseren) of door het te modificeren (veranderen van de structuur waardoor het langzamer aangetast wordt). Dat kan door het hout tijdelijk te verhitten tot een 200 °C of door het chemisch te behandelen met een niet-giftig chemisch product.

Bij biologische houtaantasters kan onderscheid worden gemaakt tussen weekdieren, kreeftachtigen, bacteriën, schimmels of insecten.

Hout is voor sommige kevers, vlinders en houtwespen een voedingsmiddel, voor houtmieren en graafwespen is het een nestplaats en voor termieten en houtboorkevers een voedingsmiddel én een nestplaats. Voor spekkevers, diefkevers en motten is het een verpoppingsplaats, voor de hommelwasmot een verankeringsplaats en voor de gewone wesp een nestbouwmiddel.

Kortom, hout kan op diverse manieren gebruikt worden door insecten.

Insecten die tot de nathoutboorders worden gerekend tasten het hout in een bos of op een houtwerf aan, dus hout dat buiten ligt. Nathoutboorders planten zich niet voort in verwerkt en gedroogd hout en daarom is meestal geen bestrijding nodig. Tot deze groep horen bast- en schorskevers (bijvoorbeeld de ambrosiakever), boktorren zoals de veranderlijke boktor en de houtwesp die alleen naaldhout aantast. De veranderlijke boktor komt men veelvuldig tegen in brandhout. Men denkt dan vaak dat men te maken heeft met de huisboktor maar dat is dus niet juist.

Drooghoutboorders tasten verwerkt hout aan in gebouwen en blijven dat ook doen. Zij moeten daarom bestreden worden om ernstige aantasting te voorkomen. Bekende drooghoutboorders zijn de gewone houtworm, de grote houtworm (bonte knaagkever), de huisboktor en de spinthoutkever (parketkever).

Bij het identificeren van drooghoutboorders moet men vooral letten op het uiterlijk van de soort kevers en de larvesoorten, de vorm van de uitvlieggaten in het hout, de vorm en grootte van het boormeel, het houttype waar het onderzoek bij is uitgevoerd en de vochttoestand van het hout. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek kan men een goed beeld krijgen door welk type insect het hout is aangetast en kan de wering en de bestrijding daarop worden aangepast.

Een houtrotverwekkende schimmel (zwam) heeft onbehandeld hout als voedsel nodig. Daarnaast heeft het meer dan 20% vocht nodig in het hout, een temperatuur tussen 1 en 44 °C om tot ontwikkeling te komen en voldoende zuurstof. De belangrijkste factor om houtrot tegen te gaan is door het vochtgehalte lager te maken.

Bruinrot komt in gebouwen het meest voor. Kenmerkend is dat het hout bruin is gekleurd, de scheuren in de richting van de vezels lopen en daar ook loodrecht op staan. Wanneer het hout gebleekt is en dus witgrijs van kleur en draderig is bij een ernstige aantasting, is er meestal sprake van witrot. Huiszwam of bruinrot is meer vlokkerig en heeft ook draden en strengen waarbij vaak een vruchtlichaam ("paddestoel") te onderscheiden is. Ook de kelderzwam of bruinrot heeft jonge gelige draden terwijl de oudere draden meer zwart zijn.

Bij aantasting door insecten en zwammen moet Integrated Pest Management worden toegepast. IPM is geen tovermiddel maar is een systematische aanpak om het probleem op een acceptabel niveau te beheersen.

Bij het toepassen van IPM bij houtaantasting moet eerst worden nagegaan wat het probleem is en hoe ver de aantasting gevorderd is. De eerste vragen die dan naar voren komen zijn: wat voor soort hout is het, door welk insect vindt de aantasting plaats en breidt de aantasting zich nog actief uit. De volgende vragen zijn: zijn de constructieve delen aangetast, gaat de aantasting nog verder en zo ja hoe snel gaat dat? De laatste vragen zijn belangrijk om te concluderen of er geen behandeling van het hout nodig is of dat een volledige of gedeeltelijke fysische of chemische behandeling van het hout moet plaatsvinden.

Na het vaststellen van de soort insect of schimmel kan worden vastgesteld waar de aantasting voorkomt en of er constructieve problemen zijn ontstaan. Men moet achterhalen waardoor de aantasting heeft kunnen plaatsvinden. Vervolgens moet nagegaan worden of verandering van de levensomstandigheden van het insect of de schimmel de aantasting vermindert en of bestrijding meer oplevert dan het veranderen van de leefcondities. Een belangrijk uitgangspunt bij een bestrijding moet zijn dat de gekozen bestrijdingsmethode een zo min mogelijk toxische werking heeft voor het milieu en eventueel ook lokaal kan worden toegepast.

De bestrijding kan op verschillende manieren gebeuren. Bij een niet-toxische bestrijding wordt gebruik gemaakt van een fysische bestrijding. Dat kan verhitting zijn, waarbij een gedeelte of een heel huis of gebouw tot een bepaalde temperatuur wordt verhit waardoor de aantastende insecten worden

gedood. Dit zijn vaak omvangrijke operaties waarbij de gebouwen en/of huizen ingepakt moeten worden om te zorgen dat het object de gewenste temperatuur krijgt om de insecten te doden.

Ook kunnen aangetaste delen ingevroren worden waardoor de insecten sterven. Een andere fysische bestrijding die in opkomst is, is delen van een gebouw te behandelen met microgolven.

Wanneer het zuurstofgehalte verlaagd wordt tot minder dan 0,5% gedurende een langere tijd sterven de insecten ook. Bij het toepassen van deze methode wordt de zuurstof verdrongen door stikstof toe te voegen of door het onttrekken van zuurstof. Bij deze methode moet zeer zorgvuldig te werk worden gedaan en het gewenste resultaat wordt pas na enkele weken behaald. Deze methode wordt vaak toegepast bij kostbare voorwerpen.

Bestrijding van insecten kan ook gedaan worden door behandeling met gassen. Vroeger werden de uiterst giftige gassen blauwzuurgas en methylbromide veelvuldig gebruikt. Tegenwoordig gebruikt men vaak sulfuryldifluoride. Het gebruik van sulfuryldifluoride moet op een veilige manier gebeuren en er moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen zoals het zorgvuldig isoleren van de te behandelen locatie. Een groot voordeel is dat de behandeling zelf van korte duur is.

Bij de behandeling van hout door houtaantasters kan afhankelijk van de situatie ook gebruik worden gemaakt van biociden naast de fysische methodes.

Bedwantsdetectiehonden

Er zijn voor- en tegenstanders van het opsporen van bedwantsen met honden. Sommigen zeggen dat honden dat niet of heel slecht kunnen en anderen zweren erbij. Wat is waar? Bart Coenaers legde tijdens de Killgerm Infodagen uit hoe het precies zit.

Bart Coenaers is sinds 1994 actief in de hondenwereld, eerst alleen bij de politie, later ook in de privésector. In eerste instantie was hij hondengeleider; later werd hij instructeur om detectiehonden op te leiden bij het hondencentrum van de Belgische Federale Politie. Sinds 2001 werkt hij ook als zelfstandig consultant in de branche van detectiehonden.

Honden hebben circa 300 miljoen geurreceptoren terwijl een mens er slechts 45 miljoen heeft. Vele receptoren zijn hetzelfde bij mens en hond maar er is ook een verschil. Honden hebben namelijk 900 tot 1000 verschillende receptoren terwijl een mens slechts 390 verschillende receptoren heeft. Een hond kan geuren waarnemen die mensen niet kunnen waarnemen. Een hond kan bijvoorbeeld nog een druppel parfum ruiken die vermengd is met een hoeveelheid water die twee zwembaden zou kunnen vullen!

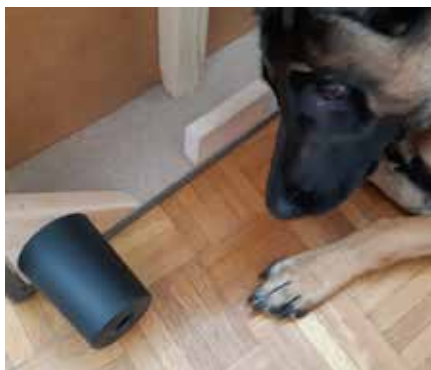
Bedwantsferomonen bevatten een vijftal vluchtige componenten: demethyl disulfide, demethyl trisulfide, (E)-2-hexenal, (E)-2-octonol en 2-hexanone, en 1 minder vluchtige component: histamine. Bedwantsen geven nog 5 dagen na hun dood een geur af.

Elke hond kan in principe gebruikt worden als detectiehond om bedwantsen op te sporen. Reuen en teven kunnen dat even goed. Het belangrijkste is dat een hond wil werken voor zijn beloning, dat het een evenwichtige en energieke hond is en dat hij een goede neus heeft. De hond moet natuurlijk wel lichamelijk geschikt zijn.

Op het internet is veel informatie te vinden hoe honden moeten worden opgeleid om bedwantsen op te sporen. Ook zijn bedwantsen te koop via internet hoewel de kwaliteit nog wel eens varieert. Dit leidt er regelmatig toe dat honden amateuristisch worden opgeleid waardoor ze bedwantsen niet betrouwbaar kunnen opsporen.

Een goede speurhond laat zich leiden door zijn neus en niet door zijn ogen, en moet accuraat de bedwantsen kunnen opsporen. Ook kan een hond niet commercieel gestuurd worden en moet hij gemotiveerd worden door de beloning en de band met zijn geleider.

Maar ook een detectiehond kan een off-day

hebben en de mate waarin hij dat heeft hangt af van hoe goed hij is opgeleid en getraind. Een ander zeer belangrijk punt is de kwaliteit van de gebruikte geurstoffen tijdens de opleiding en training. Onomstotelijk staat vast dat de speurkwaliteit/concentratie naar het zoeken van bedwantsen na circa 20 minuten afneemt. Detectiehonden worden meestal zo opgeleid dat ze maximaal tot 150 cm hoogte bedwantsen kunnen vinden.

Er moet vanuit worden gegaan dat een detectiehond een opportunist is: als hij bijvoorbeeld een bedwants gevonden heeft krijgt hij een beloning; dáár gaat hij voor en nergens anders voor. Dat moet degene die hem aanstuurt, begeleidt en traint altijd in de gaten houden. Hij moet als het ware zich kunnen inleven in het doen en laten van de detectiehond. Het gaat de detectiehond er totaal niet om dat wij bedwantsen willen opsporen en verwijderen.

De betrouwbaarheid in het opsporen van bedwantsen door detectiehonden varieert tussen de 10 en de 90%. Het is begrijpelijk dat de betrouwbaarheid laag is wanneer de hond niet goed opgeleid is en de begeleiding van de hond niet optimaal is.

Een detectiehond moet zorgvuldig door deskundige personen, die gevoel hebben voor honden, zijn opgeleid. Coenaers stelt dan ook voor, om een keurmerk voor opgeleide detectiehonden in te stellen

Het komt met enige regelmaat voor dat een goed opgeleide detectiehond wordt gekocht om bedwantsen op te sporen waarna zijn speurkwaliteit na enige tijd aanmerkelijk vermindert. Een hond is geen machine. Als men zich dan niet zorgvuldig verdiept in de psyche en het gedrag van de hond, geen band kweekt met de hond, niet regelmatig op de juiste manier oefent en alleen maar gaat voor het resultaat om bedwantsen te vinden en dan zoveel mogelijk bedwantsen op verschillende plekken op een dag, is de kans groot dat de betrouwbaarheid van het opsporen van bedwantsen aanzienlijk achteruit gaat.

Het op "scherp houden" van detectiehonden kost veel tijd: bezint eer u ermee begint!

Het mediterrane draaigatje een vreemde mier

Anna Möller, entomoloog bij het KAD, hield een lezing over de problematiek rondom het mediterrane draaigatje tijdens de Killgerm Infodagen.

Naast de inheemse mieren hebben we tegenwoordig steeds vaker te maken met exotische mieren die overlast geven buiten gebouwen. Dat zijn de Argentijnse mier, de plaagmier, de mediterrane dwergschubmier, de Atlantische dwergschubmier, de gewone dikkop en het mediterrane draaigatje.

Mediterrane draaigatjes zijn kleine zwarte mieren met een lengte van 2 tot 5 mm, en lijken op de zwarte wegmier. Deze mierensoort leeft van allerlei prooien, mierenbroodjes, honingdauw, nectar en vruchten. Ze komen vooral voor onder stoeptegels en bestrating

en kunnen daar tot ernstige verzakkingen leiden. Ze kunnen het beste worden bestreden door in eerste instantie het verwijderen van voedselbronnen en de plekken waar ze nesten kunnen maken. Vervolgens kunnen ze bestreden worden door het aanbrengen van mierengels. Ook kunnen mogelijk biologische vijanden worden ingezet. Bestrijding is niet gemakkelijk omdat een nest meerdere koninginnen kan hebben, erg groot is en zich op meerdere plekken kan bevinden. Doordat de mieren zowel in als buiten gebouwen leven moeten de lokazen op alle plaatsen worden uitgelegd waar ze zich ophouden. Uitleggen op één plek heeft geen zin. Het uitleggen van lokaas is een intensief werkje en vereist inzicht en mankracht om te kunnen uitvoeren. Regelmatig moet gevolgd worden of de uitgezette lokazen de gewenste effecten hebben.

Het KAD maar ook andere opleidingsinstituten bieden opleidingen aan om de diverse mierensoorten zo efficiënt mogelijk te bestrijden.

✉ info@platformplaagdierbeheersing.nl

www.platformplaagdierbeheersing.nl

f Facebook PLA..N.

in LinkedIn Groep PLA..N.

Twitter Platformplan

+31 (0)6 543 573 00

Platform Plaagdierbeheersing Nederland is de brancheorganisatie voor bedrijven die zijn gespecialiseerd in Faunabeheer, inspecties, advisering, wering en het uitvoeren van bestrijdingsacties tegen plaagdieren in en om gebouwen, maar ook in het verduurzamen van hout bij aantasting door bijvoorbeeld houtworm.

Door een zeer actief bestuur kunnen we onze kosten laag houden en ons daarnaast 100% inzetten voor onze leden. Vraag vrijblijvend informatie via telefoon, onze website, Facebook of Twitter.

Plaagdierbeheersing: een samenspel van meerdere disciplines

Eco Worldwide Solutions B.V. (EWS Group) richt zich, naast conventionele ongediertebestrijdingsdiensten, ook op een niche markt met haar divisie Pest control. EWS Group biedt oplossingen op maat op basis van de klantvraag. Wij bestrijden niet alleen de overlast van plaagdieren, maar richten ons ook op het gehele proces eromheen. Dit doen wij door de expertises van onze verschillende divisies te combineren.

Pest Control +

Elke divisie binnen EWS Group kan een rol spelen in het voorkomen en beheersen van plaagdieren. De unieke combinatie van verschillende specialisten die samenwerken vanuit één CRM systeem geeft ons een vooruitstrevende positie in de markt. Denk hierbij aan het uitvoeren van begassing of biologische behandelingen van producten tegen insecten middels hittebehandelingen door EWS Fumigation, of het voorkomen van insectenontwikkeling met behulp van de VacQPack technologie door onze collega's van EWS Bio treatment. Maar denk ook aan plaagdierbeheersing op locatie door middel

van een integrale plaagdieraanpak op basis van IPM (Integrated Pest Management). Daarnaast zijn diensten als Faunamanagement met o.a. vogelwering, het wegvangen van eenden, ganzen en andere diersoorten, onderdeel van dezelfde groep specialisten binnen EWS Group. Het team van Maritime & logistics helpt ons daar waar extra handjes nodig zijn bij het oplossen van plaagdierproblemen of het gasvrij krijgen van voorraden of goederen. Tot slot is er op het gebied houtconservering medio 2018 een forse uitbreiding gerealiseerd in het specialistenteam van zwam- houtworm- en boktorbestrijdingen. Kortom het 'one stop shopping' principe is op vele fronten toepasbaar voor klanten van EWS Group. Dit merken we dagelijks door nieuwe aanvragen voor samenwerking vanuit nieuwe klanten en de waardering die bestaande klanten uitspreken over onze samenwerking en de behaalde resultaten.

Wat betekent dit voor u?

Wij begrijpen dat onze klanten een moderne en efficiënte dienstverlening belangrijk vinden. Concreet gezien houdt onze manier van het uitvoeren van Pest control diensten voor u als klant in dat u één contactpersoon heeft. Door onze platte organisatie met korte lijnen helpen wij u snel. De diensten die wij voor u uitvoeren zijn overzichtelijk weergegeven in onze online

portal, die u 24/7 kunt raadplegen. Enkele voordelen van de EWS Portal zijn:

- Alle locaties waar wij voor u werkzaam zijn overzichtelijk weergegeven;
- Inzicht in gebruikte producten;
- Uitgebreid advies en regelmatige rapportages.

Bijkomend belangrijk voordeel is dat wij handelen vanuit een MVO-gedachte en bij uitvoering van onze diensten rekening houden met mens, milieu en maatschappij. Uiteraard kan dit alles enkel gerealiseerd worden als er binnen EWS Group voldoende goed opgeleide en toegewijde medewerkers actief zijn. Basis van ons succes zijn dan ook onze medewerkers aangestuurd door een management en een directie met visie.

Het mag dus duidelijk zijn dat Pest control bij EWS Group niet eenzijdig is, maar een combinatie van meerdere disciplines. Doordat deze verschillende disciplines bekend terrein zijn voor EWS Group, vinden wij altijd een oplossing die past bij de vraag van de klant. Wilt u meer informatie over onze pest control? Neem dan een kijkje op www.ews-group.nl.

EWS BIO TREATMENT

www.ews-group.nl

NATUURLIJK EN EFFECTIEF

- LAAGZUURSTOFBEHANDELING
- HETE LUCHTBEHANDELING
- VacQPack TECHNOLOGIE
- DRUK BEHANDELING
- KOOLSTOFDIOXIDE (CO₂) / STIKSTOF (N₂) BEHANDELING

PCN

PLA..N.-informatiebijeenkomst van 22 maart 2019

Op 14 maart jongstleden hield PLA..N. 's ochtends haar jaarlijkse ALV waarna aansluitend in de middag een informatiebijeenkomst voor haar leden gehouden werd, waarbij ook belangstellenden uit de sector van harte welkom waren. Na een woord van welkom en een korte introductie door de voorzitter Coen Lagerweij kregen de ruim honderd aanwezigen achtereenvolgens een drietal sprekers te horen, namelijk Jan Willem Andriessen van het Ctgb, Bastiaan Meerburg van het KAD en als laatste Peter Lima als deskundige over de Natuurwet.

Jan Willem Andriessen begon met een mooi plaatje waarin te zien was met welke partijen een plaagdierbeheerser in zijn werk zo al te maken heeft en welke rol het Ctgb daarin vervult ten aanzien van de toelating van biociden. Bij de toelating van zowel gewasbeschermingsmiddelen als ook biociden spelen 'best practices' waaronder IPM, een belangrijke rol. Bij het toelatingsbeleid in Nederland is de invloed van Europa groot, via de Biocidenverordening om de veiligheid voor mens en milieu te garanderen. Maar als een middel niet veilig is (bijvoorbeeld i.v.m. met doorvergiftiging) maar het onmisbaar is, dan kan het Ctgb het middel toch onder strikte voorwaarden toelaten. Bij rodenticiden is hiervoor de KPMB-certificering in het leven geroepen, die nu nog alleen geldt voor het buitengebruik, maar in de nabije toekomst gaat gelden voor alle toepassingen. Voor het zover is zullen handboeken, certificeringen, scholing en examens aangepast moeten gaan worden. Plaagdierbeheersing wordt steeds meer het werk voor een specialist, waardoor het werkterrein en de markt voor de plaagdierbeheerser groter wordt! Het gaat er in 2025 niet alleen om wat je nog mag, maar veel meer om wat je nog wilt

gebruiken. Ook de agrariër zal zich in deze situatie moeten schikken. De handhaving zal in ieder geval een belangrijk issue zijn/worden.

Bastiaan Meerburg schetste allereerst de rol van het KAD als onafhankelijk expertisecentrum voor bijvoorbeeld determinaties, maar ook als opleider. Hij beschreef de trend van bestrijden naar beheersen, waarbij detectie en preventie de eerste stappen zijn voordat men gaat bestrijden. Meer mensen en daardoor meer voedselbronnen, meer invasieve exoten door klimaatsveranderingen en transport, meer illegale import via internet en steeds strengere wetgeving hebben invloed op de noodzakelijke vakkennis van de plaagdierbeheerser.

Op dit moment ontbreekt er nog veel ecologische

kennis over plaagdieren. Bijvoorbeeld waar komt een rat wel en waar niet. Nieuwe hulpmiddelen als een wildcamera kunnen ons daarbij helpen. Voor wat betreft de vakkennis komt de lat steeds hoger te liggen. De maatschappij stelt ook steeds meer de vraag of het nog verantwoord is om een dier te doden en of er niet andere mogelijkheden zijn. Bastiaan Meerburg vraagt zich af hoe een plaagdierbeheerser met deze vraag om wil en zal gaan, nu en in de nabije toekomst. De vraag aan de zaal of een beroepseed zoals in de medische sector wenselijk is zorgde bij de toehoorders in de zaal in ieder geval voor de nodige reuring.

Als laatste spreker was Peter Lima aan de beurt, met de Wet Natuurbescherming als onderwerp. Op dit moment is de overheid bezig om deze wet te incorporeren in de Omgevingswet. Lima adviseert de plaagdiersector

om hun belangen tijdig en goed onderbouwd naar voren te brengen, want de huidige Natuurwet is een crime voor de plaagdierbeheerser, mede door de decentralisatie van bevoegdheden aan de provincies. Vrijstellingen en ontheffingen verschillen nu per provincie, waarbij de leges ook nog eens qua hoogte zéér uiteenlopen. Klemmen moeten steeds meer gebruikt gaan worden, maar hoe strafbaar ben je als je een beschermd niet-doelorganisme in de klem doodt? Je bent niet in overtreding, als je aannemelijk kan maken dat het niet je opzet was. Dan is het overmacht. Maar als je van te voren weet dat de kans groot is om een beschermd dier te vangen, bijvoorbeeld de steenmarter die overlast gaf, dan had je voor een andere methode moeten kiezen. Er is nu sprake van voorwaardelijke opzet en dat is gelijk aan opzettelijk en dus strafbaar. Met de zaal vindt een stevige discussie plaats over het afschieten van bruine en zwarte ratten en of hier wel of niet een ontheffing voor nodig is. Volgens Peter Lima niet, maar volgens velen in de zaal blijkt dit niet de dagelijkse praktijk en moet er wel degelijk een ontheffing door de provincie afgegeven worden. Zou een proefproces namens de totale branche uitkomst kunnen bieden?

Nadat de sprekers, maar ook aanwezigen in de zaal, door voorzitter Lagerweij bedankt waren, kon in ieder geval geconstateerd worden dat ons nog een hoop uitdagingen te wachten staan.

NVPB-netwerkbijeenkomst op 26 februari 2019

De netwerkbijeenkomsten van de NVPB zijn bedoeld om leden en andere belangstellenden te informeren over activiteiten die direct en indirect te maken hebben met plaagdierbestrijding en om met elkaar van gedachten te wisselen.

De bijeenkomst op 26 februari 2019 in Hotel Breukelen werd bezocht door ruim 40 belangstellenden. Vanaf 16.00 was de zaal geopend en kon men zich laten informeren bij de informatietafels van de sponsor: Killgerm Nederland. De middag, met het thema “Publieke gezondheid en plaagdieren” bestond uit een programma met twee boeiende sprekers en een interactief gedeelte, en werd ingeleid door Dick Bisschop.

De eerste spreker was Arthur van Iersel die namens de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD GHOR) inging op de risico's van plaagdieren voor de volksgezondheid. De tweede spreker was dr. Miriam Maas die namens het RIVM inging op de invloed van knaagdieren op de verspreiding van infectieziekten bij mens en dier.

GGD en GHOR

Arthur legde om te beginnen uit wat de functie van de GGD is met betrekking tot de volksgezondheid en plaagdieren. GGD GHOR Nederland is opgedeeld in 25 regio's bestaande uit GGD- en GHOR-bureaus. De nadruk ligt op collectieve maatregelen voor de publieke gezondheid, zoals het voorkomen van ziekten en het verlengen van de levensverwachting. In het kader van plaagdieren houdt de GGD zich bezig met informatie verschaffen en voorlichting geven over infectieziekten verspreid door ratten zoals ziekte van Weil, Eikenprocessierupsen, teken en bedwantsen.

RIVM

Miriam Maas ging zoals gezegd namens het RIVM (Centrum Zoönosen en Omgevingsmicrobiologie) in op de invloed van knaagdieren bij de verspreiding van infectieziekten op mens en dier. Miriam begon met het benadrukken van de noodzaak van knaagdiermonitoring. Knaagdiermonitoring is nodig omdat veel ziekteverwekkers worden overgedragen via knaagdieren. Er is nu onvoldoende kennis over de Nederlandse knaagdierpopulaties en welke ziekteverwekkers er

voorkomen. Met behulp van knaagdiermonitoring hoopt het RIVM inzicht te krijgen in de aanwezigheid van ziekteverwekkers, de populatiegroottes van relevante knaagdiersoorten, de ontwikkeling van knaagdierpopulaties en de risico-inschatting voor de volksgezondheid.

Bruine en zwarte rat

De monitoring van RIVM concentreert zich op de bruine en de zwarte rat. Hierbij wordt gekeken naar de dichtheid van de populatie, de aanwezigheid van ziekteverwekkers en het risico van besmetting met ziekteverwekkers. Miriam gaf uitleg over de voornaamste ziekteverwekker, leptospiren. Deze ziekteverwekker kan onder andere de ziekte van Weil veroorzaken. De ziekte van Weil wordt ook wel de rattenziekte genoemd, omdat de belangrijkste verspreider de bruine rat is.

Ziekte van Weil

De ziekte wordt gekenmerkt door griepachtige verschijnselen. Symptomen zijn onder andere plotseling opzettende (doorgaans hevige) hoofdpijn, koorts, spier- en gewrichtspijnen, overgevoeligheid voor licht, misselijkheid en braken. In ernstige gevallen kan de ziekte leiden tot verstoringen in de functies van lever en nieren of treedt hersenvliesontsteking (meningitis) op. Wanneer de ziekte met relatief milde, griepachtige, verschijnselen verloopt, dan wordt meestal de diagnose leptospirose ten onrechte niet gesteld. Het belang van de monitoring moge duidelijk zijn!

Killgerm informatietafels

De bijeenkomst werd gesponsord door Killgerm, dat met een kleine infostand aanwezig was en waar men zich kon laten informeren over nieuwigheden als het innovatieve ProVecta (een formulering met fysieke werking voor een totale beheersing van vliegende en kruipende insecten), de RatMat (een afweersysteem tegen knaagdieren met lage energiepuls), Sakarat B Blok (zachte lokaasblokken op basis van tarwe, met als werkzame stof bromadiolon 0,005%), speciale waarschuwingsstickers (met informatie over een bepaald product/werkzame stof) die op de meest voorkomende voerkisten aangebracht kunnen worden, etc. Voor een volledig overzicht van nieuwe producten kunt u steeds een kijkje nemen op www.killgerm.nl/onlinecatalogus/nieuw-2019.

Vervolgens was het tijd voor een informeel samenzijn onder het genot van een hapje en een drankje.

De volgende NVPB Netwerkbijeenkomst zal gehouden worden in november 2019. Voor NVPB-leden is deelname gratis!

‘Kennis = toekomst’

KOVA opleidingen - volop in beweging

‘Certificering, IPM buitengebruik en straks een integraal IPM-systeem voor de bestrijding van ratten én muizen, zowel buiten als binnen; de verschuiving van bestrijding naar beheersing in de plaagdierenbranche verankert zich steeds meer. Dit vraagt om andere kennis en vaardigheden. Daarom hebben wij de opleidingen en nascholingsdagen voor de plaagdierbranche anders en breder opgezet: afwisselend, praktijkgericht en interactief,’ zegt operationeel manager Dennis Garritsen van kennis- en opleidingscentrum KOVA.

‘Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan een compleet pakket van opleidingen. Van leerling-bestrijdingstechnicus, bestrijdingstechnicus en nieuwe nascholingen. Wij zijn blij met alle positieve feedback die we krijgen en de goede aanvullingen vanuit het werkveld. Dit betekent dat we op de goede weg zijn’.

Bestrijdingstechnicus nieuwe stijl

Dit voorjaar is de opleiding bestrijdingstechnicus nieuwe stijl van start gegaan. De opleiding is anders opgezet dan de branche tot nu toe gewend is. De deelnemers krijgen de kennis en vaardigheden gefaseerd aangereikt met iedere lesdag praktijkopdrachten.

Veel praktijkoefeningen

De praktijk van alledag vormt de basis voor de opleidingen en nascholingsdagen bij KOVA. ‘Servicemedewerkers zijn de hele dag onderweg en met de praktijk bezig. Dat is nu ook het karakter van onze opleidingen: praktijk- en klantgericht én interactief. Naast een theoretisch gedeelte bieden we allerlei praktijkoefeningen, waarin het oplossen van problemen een belangrijke rol speelt. De communicatie met de klant wordt steeds belangrijker omdat je beheersing samen aanpakt.

Naast het uitwisselen van meningen geven we ook suggesties. Hierdoor leren ze hun keuzes uit te leggen aan klanten. Vanzelfsprekend gebeurt dit met goed lesmateriaal dat is gebaseerd op de actuele wetgeving én onder leiding van docenten met passie voor het vak.’

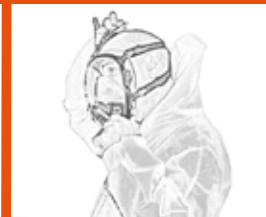
Hele training actief bezig

Dat de opleiding onderscheidend is, blijkt uit de feedback van klanten. Vooral de manier van lesgeven wordt prettig en leerzaam gevonden.

Voor meer informatie over de KOVA opleidingen en nascholingen kunt u contact opnemen met Dennis Garritsen, 026 – 76 34 500 of kijk op onze website www.kovabv.nl.

KOVA

Kom ook naar KOVA

- Leerlingbestrijdingstechnicus (LBT)
- Bestrijdingstechnicus (BT) en
- Nascholingen (2 dagdelen/25 punten)

www.kovabv.nl, Tel: 026 - 76 34 500, info@kovabv.nl

Het Kennis- en Opleidingscentrum voor de asbest-, riool- en plaagdierenbranche

NIEUW!

REKEN **RESOLUUT.** AF MET INSECTEN EN SPINNEN

BINNEN

**EFFECTIEF TEGEN ALLE
KRUIPENDE INSECTEN:**

Mieren • Spinnen •
Zilver- en Papiervisjes
• Kakkerlakken •
Bedwantsen • Vlooien

BUITEN

**EFFECTIEF MIEREN
BUITEN BESTRIJDEN.**

Mieren nemen het
middel mee naar het
nest en hierdoor wordt
het gehele mierennest
binnen enkele dagen
bestreden.

RESOLUUT.

TEGEN INSECTEN

Breed inzetbaar stuifpoeder tegen **INSECTEN** en **SPINNEN**.

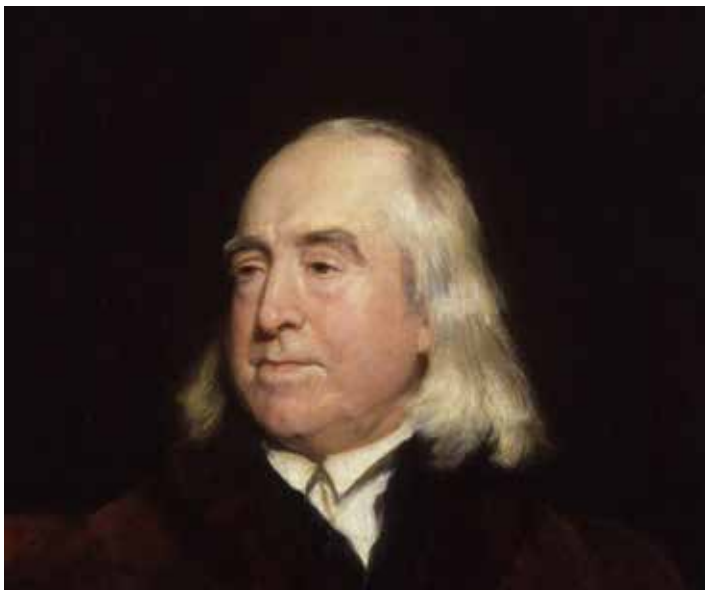
De werkzame stof Deltamethrin zorgt voor een **SNELLE** en **LANGDURIGE WERKING**.

Resoluut Insectenpoeder kan verwerkt worden met een **handstrooier of poederverstuiver**.

HOFMANPESTCONTROL.NL • INFO@HOFMANPESTCONTROL.NL
DE LEEMKOELE 2 • 7468 DM ENTER • TEL: 0548-545277

De eed van Bentham en Carson en de toekomst van plaagdierspecialisten

De wereld van de plaagdierbeheersing is in beweging. Waar steeds minder over ongediertebestrijders wordt gesproken verlangen en verwachten opdrachtgevers steeds meer professionaliteit.

Beroepseer

Plaagdierbeheersers communiceren met kwaliteitsmanagers en zorgprofessionals, maar ook met bewoners van gebouwen en woningen. Met consumenten en met natuurliefhebbers. Steeds weer moeten de principes van Integrated Pest Management goed worden uitgelegd en nageleefd. Dit vereist, naast een toenemende professionaliteit, ook een hoger opleidings- en bijscholingsniveau. Maar hoe verbeter je beroepseer en creëer je trots? Met het afleggen van de eed van Bentham en Carson bijvoorbeeld. Daarmee wordt officieel verklaard dat een beroep naar eer en geweten wordt uitgeoefend. Met hart en ziel. Niet alleen als ZZP'er, werknemer of werkgever, maar als ethisch denkend en handelend mens.

De eed van Hippocrates en de ethiek van IPM

In de medische wereld wordt, zodra men de artsopleiding voltooid heeft, de eed van Hippocrates (460-377 voor Chr.) afgelegd. Met het afleggen van die eed verklaart een arts dat hij of zij het beroep naar eer en geweten zal gaan uitoefenen. De keuze voor de te gebruiken methode en middelen moet door artsen zorgvuldig worden afgewogen. Het belangrijkste is dat de arts verklaart om het 'geen kwaad doen'-principe van Hippocrates te hanteren. Voor plaagdierprofessionals is dat niet anders want binnen IPM is de toepassing van biociden een laatste optie. Het beleid van de overheid is gericht op beperking van schade aan natuur, milieu en volksgezondheid. Op de langere termijn kan doorvergiftiging en bioaccumulatie optreden. Ook dan worden natuur en milieu aangetast en worden niet-schadelijke dieren en planten gedood. Het uiteindelijke resultaat is dat 'gif' in voedselketens terecht kan komen en dat daardoor ecosystemen worden verstoord. Met verarming van de biodiversiteit als gevolg.

De keuze voor preventieve maatregelen of bestrijdingsmethoden wordt op locatie gemaakt door een gediplomeerde bestrijdingstechnicus. Hij of zij staat dan niet alleen voor een technische, maar ook voor een morele keuze. Het afleggen van een eed maakt die keuze en het bijbehorende dilemma bewust. De auteurs van dit artikel stellen voor om aan die eed de namen van Jeremy Bentham en Rachel Carson te verbinden.

Jeremy Bentham (1748-1832)

Jeremy Bentham was een Engelse filosoof en hoogleraar rechtsgeleerdheid in Oxford. Hij wordt beschouwd als de grondlegger van de beweging die opkomt voor de rechten van dieren. Een veel aangehaald citaat van Bentham uit 1789 is: "De vraag is niet Kunnen dieren redeneren? of Kunnen ze praten? maar Kunnen ze lijden?". De Wet Dieren uit 2011 stelt

niet voor niets dat elk dier een intrinsieke waarde heeft. Het respecteren van die waarde werd door ons parlement vastgesteld en in de wet vastgelegd. Bentham stond aan het begin van dat bewustzijn en die manier van ethisch denken over dierenwelzijn, wetenschappelijk onderzoek en wetgeving.

Rachel Carson (1907-1964)

In 1962 schreef Rachel Carson het indrukwekkende en nog steeds actuele boek *Silent Spring* (Dode Lente). Carson maakte zich zorgen over het ongebreidelde gebruik van synthetische pesticiden. Haar zorgen en invloed leidden in 1970 tot de instelling van de Amerikaanse Environmental Protection Agency (EPA). Nieuwe wetgeving rondom pesticiden kwam daarna tot stand. Daarnaast werd Carson de grote inspirator van tal van milieubewegingen. In haar baanbrekende boek pleit ze voor een biotische, natuur-inclusieve benadering van de plaagdierbestrijding als alternatief voor chemische bestrijdingsmiddelen.

Status en positie van de branche

De eed kan worden geïntroduceerd als aanvulling op het wettelijk verplichte bewijs van vakbekwaamheid. De kern is dat de bestrijdingstechnicus verklaart dat zij of hij -in lijn met de IPM-strategie- bij de toepassing van biociden een zo groot mogelijke terughoudendheid zal betrachten. Ook wanneer alternatieve maatregelen onvoldoende effect sorteren. Naar verwachting zal de introductie van een eed de status en daarmee de maatschappelijke en economische positie van duurzame plaagdierbeheersers, hun bedrijven en branches versterken. De eed zou er bijvoorbeeld als volgt kunnen uitzien:

De eed van Bentham en Carson

Ik verklaar dat ik bestrijdingsmiddelen uitsluitend zal toepassen wanneer minder schadelijke maatregelen en preventie tekortschieten. Ik doe dat uit volle overtuiging en na zorgvuldige afweging van de rechten en belangen van dieren en van mensen, natuur en milieu. Dat verklaar en beloof ik.

Hoe verder?

De auteurs van dit artikel zijn benieuwd naar reacties uit het veld en naar het standpunt van de exameninstellingen en de overheid.

Bastiaan Meerburg en Albert Weijman, KAD

Beoordelingsproces biociden en stapeling van residuen

Op 16 januari 2019 organiseerde het Ctgb een bijeenkomst waarbij tijdens verschillende korte presentaties gesproken werd over het beoordelingsproces en de toelating van biociden, stapeling van residuen, meetgegevens uit het oppervlaktewater en normoverschrijdingen, en de beoordeling van biopesticiden zoals bacteriën.

Beoordelingsproces en toelating

In een presentatie van Dr. Nicole van Straten, Manager wetenschappelijke beoordeling en advies, legde zij uit dat het Ctgb een zelfstandig bestuursorgaan is dat stof- en middelaanvragen beoordeelt en beslist over middeltoelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden in Nederland. Het Ctgb geeft advies aan de minister. Voor 85% wordt het Ctgb gefinancierd door de toelatingshouders en voor 15% door de ministeries. Bij het toelatingsproces heeft het Ctgb te maken met de Europese wetgeving en de Nederlandse stofplaatsing en middeltoelatingen. De middelen worden beoordeeld op het intrinsiek risico van het middel. Tevens vindt een inhoudelijke beoordeling plaats, een kwaliteitsborging, een beoordeling op de meest recente wetenschappelijke informatie en ook wordt de status van de chemische eigenschappen vergeleken met het “groen” zijn.

Het College van het Ctgb bestaat uit leden en is aangesteld door de minister van LNV met goedkeuring van de minister van I&W en beslist over de toelating van een middel waarbij het secretariaat van het Ctgb advies geeft aan het College. Het Ctgb beoordeelt ook actieve stoffen op Europees niveau. Deze stoffen worden beoordeeld op werkzaamheid of kunnen herbeoordeeld worden voor een periode van 10 jaar. Ook doen ze aan middeltoelatingen waarbij ze alle gegevens over dat middel beoordelen en een risicobeoordeling maken, gebaseerd op de wijze van toepassing. Hierbij is het zó, dat één

lidstaat in de zone waarin in Nederland zich bevindt het middel beoordeelt en de anderen landen, zoals Engeland, België, Duitsland, Polen, Oostenrijk en Zwitserland, dan volgen.

Het dossier vereist dat er beoordeeld wordt op de werkzaamheid, fysisch-chemische eigenschappen, humane toxicologie, residuen, gedrag en lotgevallen in het milieu en op ecotoxicologie. De aanvrager van een middel moet alle relevante informatie aanleveren waarna het Ctgb beoordeelt. De gronden voor een beslissing ten aanzien van een dossier is transparant en is voor iedereen te controleren.

Het Ctgb werkt samen met het RIVM, NVWA, IL&T en met kennisinstellingen.

Stapeling van residuen?

Een residu is een rest van een werkzame stof, gebruikt in gewasbeschermingsmiddelen en biociden inclusief zijn metaboliëten en afbraakproducten, aldus Arie Ton, wetenschappelijk beoordelaar residuen. Het hoogste wettelijk toegestane concentratieniveau van een residu wordt de Maximum Residu Limiet (MRL) genoemd. Bij de blootstelling van de consument aan een residu hebben we te maken met een acute- en met een chronische blootstelling aan een stof. In groentes en fruit zoals aardbeien hebben we regelmatig te maken met meerdere residuen van bestrijdingsmiddelen. In aardbeien bijvoorbeeld gemiddeld met residuen van 7 bestrijdingsmiddelen. Elke van deze residuen ligt onder de MRL-waarde, maar er is mogelijk ook sprake van het “cocktail-effect”: mogelijke effecten van verschillende middelen bij elkaar opgeteld. Op het ogenblik worden nieuwe methoden ontwikkeld om de cumulatieve risico's van de verschillende middelen in kaart te brengen en er wordt verwacht dat de eerste resultaten dit jaar beschikbaar komen.

Meetgegevens uit het oppervlaktewater

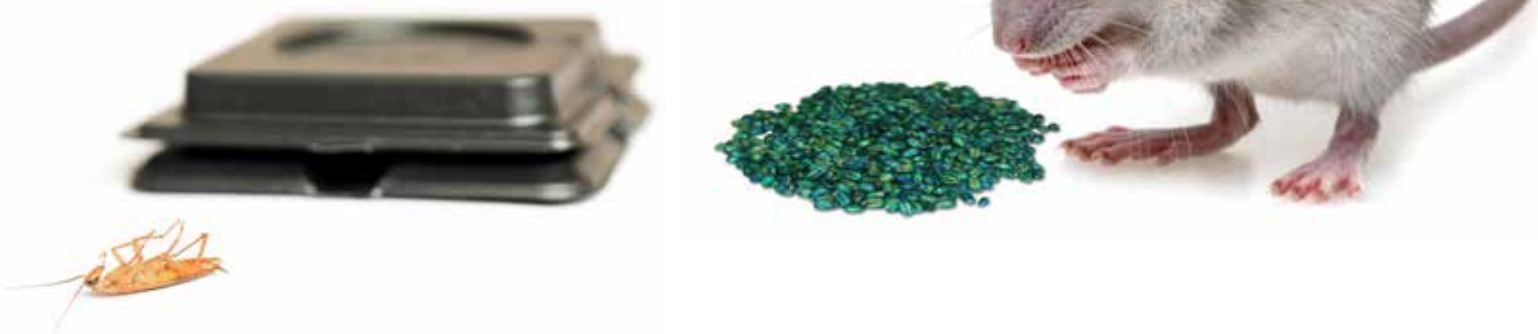
Dr. Ir. Corine van Griethuysen, wetenschappelijk beoordelaar gedrag en lotgevallen in het milieu hield een presentatie met als titel “De rol van meetgegevens in oppervlaktewater bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen”. Bij de risicobeoordeling wordt gekeken of de gebruiker, de consument of het milieu wordt blootgesteld aan een stof, en de mate waarin dit risico's oplevert. Bij de milieubeoordeling wordt gekeken hoeveel van een stof of zijn metaboliëten terecht komt in de bodem, het grond-

en oppervlaktewater als het toegepast wordt volgens de gebruiksaanwijzing. Ook wordt er gekeken wat het effect van een stof is op dieren en planten. Een middel wordt als veilig ervaren voor het milieu indien de concentratie in het milieu lager is dan de vastgestelde norm. Er kan een risicobeoordeling plaatsvinden op basis van berekeningen maar meetgegevens geven de werkelijke toestand van de waterkwaliteit weer, hoewel dat ook een momentopname kan zijn. De bestrijdingsmiddelenatlas (www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl) geeft alle reguliere monitoring van bestrijdingsmiddelen weer binnen de waterschappen. Het Ctgb neemt relevante waarnemingen mee in de beoordeling van middelen en toetst deze aan de toelatingsnormen.

Biopesticiden

Als laatste kwam Dr. Anne Steenbergh aan het woord met een lezing over biopesticiden. Laag-risicomiddelen en groene middelen op basis van bacteriën en plantenextracten zijn de grote belofte voor duurzame land- en tuinbouw. De Europese beoordelingssystematiek is echter ontworpen om de risico's van chemische middelen te bepalen en is daardoor lastig toe te passen op bacteriën. Om ervoor te zorgen dat dit geen belemmering wordt voor de verduurzaming, werkt het Ctgb in Europa mee aan speciale beoordelingsmethodieken voor bacteriën en plantenextracten, en heeft het een speciaal beoordelingshandboek (Evaluation Manual) ontwikkeld voor biopesticiden.

Deze middag was niet direct een “leermoment” voor plaagdierbestrijders maar het geeft wel meer achtergrond waar het Ctgb mee bezig is.

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Schadelijke effecten verplicht melden

ctgb

College voor de toelating van
gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

Middelen die door het Ctgb zijn toegelaten zijn, als ze volgens voorschrift worden gebruikt, veilig en werkzaam. Desondanks treden er soms schadelijke effecten of resistentie op, waardoor de werkzame stof of het middel niet langer aan de toelatingscriteria lijkt te voldoen. Om de veiligheid te waarborgen is de toelatinghouder of producent van het middel verplicht dit onmiddellijk bij het Ctgb te melden. Daarnaast werkt het Ctgb ook samen met het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) om voeling te houden met de dagelijkse praktijk. Er zijn dus meerdere routes om de veiligheid van toegelaten middelen actueel te houden.

De wettelijke verplichting om nieuwe gegevens te melden is vastgelegd in artikel 47 van de Europese Biocidenverordening 528/2012 en in artikel 56 van de Gewasbeschermingsverordening 1107/2009. Dit gaat om informatie die gevolgen kan hebben voor de toelating, zoals schadelijke effecten van de werkzame stof, het biocide of gewasbeschermingsmiddel, de ontwikkeling van resistentie of gebrekkige effectiviteit. Het Ctgb beoordeelt aan de hand van de beschikbare gegevens of de gevonden effecten te herleiden zijn tot het specifieke biocide of gewasbeschermingsmiddel, en of er maatregelen nodig zijn en de toelating moet worden aangepast.

Vermoeden van schade

Aanpassing van de toelating kan nodig zijn vanwege onverwachte en onvoorziene schadelijke voorvallen bij mensen, met name kwetsbare groepen, die samen lijken te hangen met het gebruik van een biocide of gewasbeschermingsmiddel; of voorvallen met dieren; schadelijke effecten op het milieu, bijvoorbeeld op de bodem, het water of de luchtkwaliteit en niet-doelwit organismen zoals nuttige insecten of gewervelde dieren; of de ontwikkeling van resistentie. Zodra er een vermoeden is of is aangetoond dat het doelorganisme resistentie ontwikkelt tegen de werkzame stof, bijvoorbeeld in een internationale publicatie, geldt de meldingsplicht.

Goedkeuringscriteria

De meldingsplicht geldt ook als blijkt dat het biocide of gewasbeschermingsmiddel niet effectief genoeg is of vanwege nieuwe gegevens uit technische studies, besluiten of beoordelingen door internationale organisaties of overheidsinstanties zoals de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Als dit soort gegevens erop wijzen dat de werkzame stof of het biocide of gewasbeschermingsmiddel niet meer voldoet aan de goedkeuringscriteria, moet een toelatinghouder dit onmiddellijk melden, zodat het Ctgb de toelating opnieuw tegen het licht kan houden. Op de Ctgb-website staan hiervoor meldingsformulieren.

Vergiftigingen

Naast de verplichte meldingen van toelatinghouders geeft het NVIC jaarlijks een overzicht van meldingen van vergiftigingen door artsen of GGD'en. Ook als er tussendoor ineens meerdere soortgelijke meldingen van het NVIC zijn, zal het Ctgb die onderzoeken en zo nodig ingrijpen in een toelating. Bijvoorbeeld: vorig jaar was er in de media aandacht voor vergiftigingsverschijnselen – brandwonden in de bek – bij katten door groene aanslagreiniger, wat o.a. leidde tot Kamervragen. Navraag bij het NVIC leerde dat dierenartsen in 2017 42 meldingen hadden gedaan over katten en 6 over honden. De volksgezondheid of het milieu waren niet in gevaar, maar een kat die op net behandelde

natte tegels gaat liggen en zich aflikt, kan te veel van de werkzame stof binnenkrijgen. Op groene aanslagreinigers op basis van quaternaire ammoniumverbindingen kwam daarom een waarschuwingszin.

Navulverpakkingen

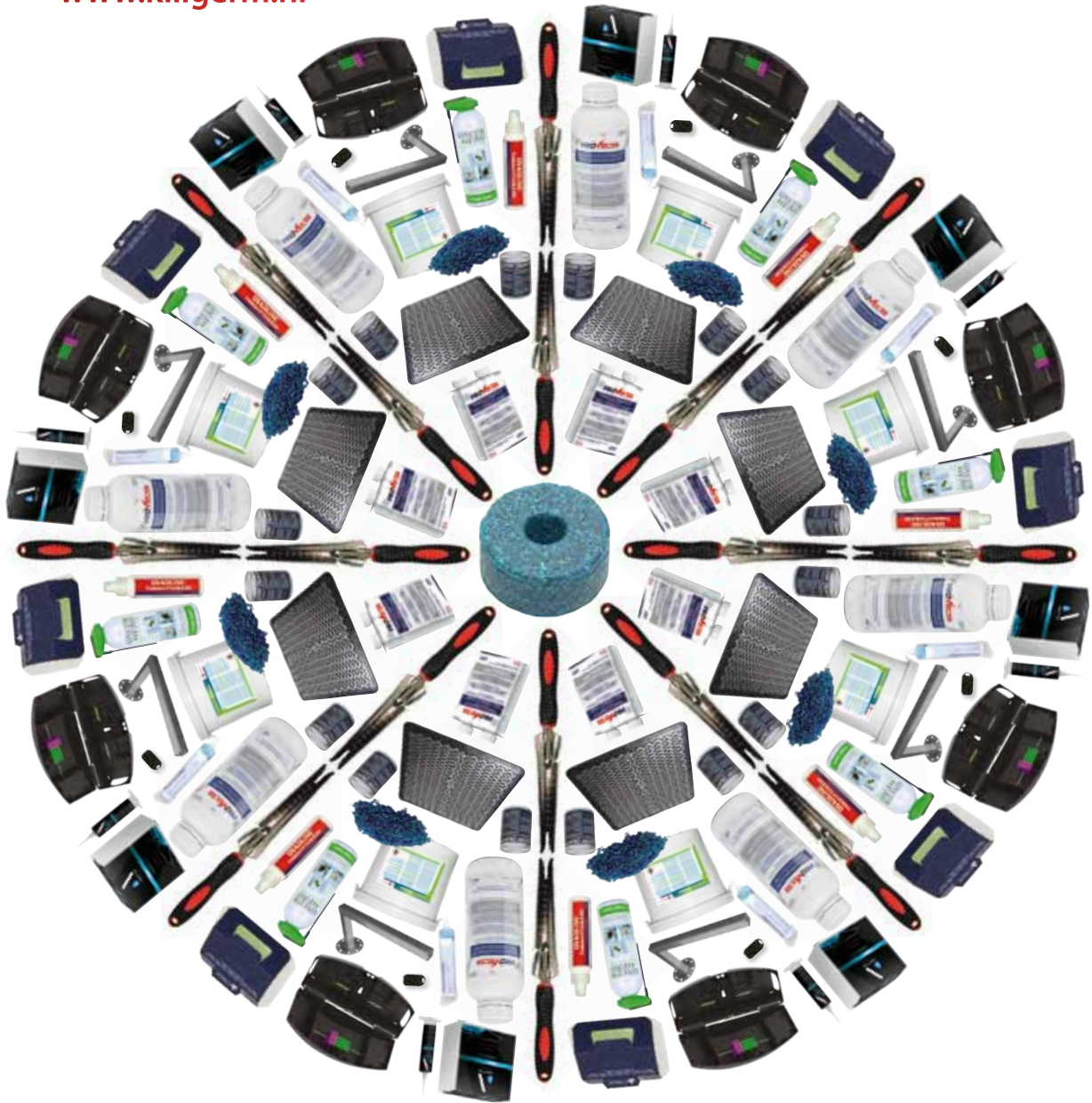
Iets soortgelijks speelt nu bij navulverpakkingen met alfachloralose. Bij het NVIC zijn enkele tientallen meldingen binnengekomen over honden met vergiftigingsverschijnselen. De honden kampen met spiertrekkingen, krampen en sloomheid. Na analyse van de meldingen blijken de vergiftigingen terug te voeren tot navulverpakkingen met alfachloralose-middelen tegen huismuisen. Voorgevulde lokaasdozen leveren geen problemen op. Het Ctgb besloot daarop maatregelen te nemen om deze navulverpakkingen voor particulier gebruik uit de schappen te krijgen. Omdat de beoordeling van de middelen door Frankrijk is uitgevoerd wordt eerst met de Franse toelatingsautoriteit overleg gevoerd hoe de maatregel kan worden doorgevoerd in heel de Europese Unie.

Ctgb, Joost van der Gevel

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.nl

Neem een kijkje in onze Online Catalogus via
www.killgerm.nl/onlinecatalogus om de laatste nieuwe
producten te ontdekken

GEBUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES ALTIJD HET ETIKET EN
DE PRODUCTINFORMATIE VOOR GEBUIK.

Killgerm Benelux nv
Koeyleuken 12, 2300 Turnhout (B)
Tel: +32 (0)14 44 22 70
Fax: +32 (0)14 47 93 48
E-mail: verkoop@killgerm.com

Killgerm Nederland bv
Nieuwstraat 51-A, 5126 CB Gilze (NL)
Tel: +31 (0)76 548 4650
Fax: +31 (0)161 456 912
E-mail: verkoop-nl@killgerm.com

Wij ondersteunen u met
NIEUWE tools voor een
succesvolle plaagdierbeheersing!

Soms zijn het de kleine extra's die het verschil
kunnen maken bij tijdrovende klussen...

Wij bij Killgerm begrijpen hoe waardevol
uw tijd is en zijn voortdurend op zoek naar
kwaliteitsvolle producten die voor u een verschil
kunnen maken.

SAMEN komen we tot de
beste oplossing!

SAVE THE DATE-BENELUX PEST 2020

PCN

PEST CONTROL NEWS®

Nodigt u graag uit voor:

BENELUX PEST™

Dé vakbeurs op gebied van plaagdierpreventie en -bestrijding

WOENSDAG 22 APRIL 2020

NH Conference Centre Koningshof - Locht 117, 5504 RM VELDHOVEN (NL)

www.beneluxpest.com

AGENDA 2019/2020

DATUM	CURSUSSEN CONGRESSEN BEURZEN	ORGANISATIE WEBSITE	PLAATS
9 - 13 september 2019	12th European Vertebrate Pest Management Conference	https://evpmc2019.sciencesconf.org/	Lempdes, Frankrijk
9 - 11 september 2019	3th EuroAsian Pest Management Conference	www.pestmanagement.su	Moskou
24 - 27 september 2019	FAOPMA	www.faopma2019korea.org/	Doryong-dong, Korea
15 - 18 oktober 2019	PestWorld 2019	www.npmapestworld.org	San Diego
6 november 2019	PestTech	www.npta.org.uk/pesttech	Milton Keynes
20 - 21 februari 2020	Expocida Iberia 2020	www.expocida.com/es/	Madrid
18 - 19 maart 2020	Pest-Protect 2020	www.pest-protect.eu/	Berlijn
22 april 2020	Benelux Pest 2020	www.beneluxpest.nl	Veldhoven
14 mei 2020	ConExPest 2020	www.conexpest.pl	Torun, Polen
29 juni - 1 juli 2020	International Conference on Urban Pests – IUCP 2020	www.icup.org.uk	Barcelona

Nu bent u de mierenexpert!

Maxforce[®]
QUANTUM

*// Tegen tropische mieren binnen en buiten
// Werkt direct en blijft maandenlang
aantrekkelijk*

Voor meer informatie, neem contact op met uw distributeur of met **Marcel Nijssen** email: marcel.nijssen@bayer.com tel: 0618 839 981
Schrijf je in op onze nieuwsbrief via mail info@environmentalscience.nl

Gebruik biocide veilig. Lees voor gebruik het etiket en de gebruiksaanwijzing. Maxforce[®] Quantum bevat 0,31 g/kg imidacloprid. Maxforce[®] Quantum is een geregistreerd handelsmerk van Bayer. Toelatingsnummer: NL-0011 349-0000. Kijk voor meer informatie op www.environmentalscience.bayer.nl

Alle informatie in dit document werd correct geacht op het ogenblik dat het werd gedrukt. Gepubliceerd in 2018. Versie 20181108
Bayer Cropscience SA-NV, Energieweg 1, 3641RT Mijdrecht, tel: +31 297 280358.